

Miloslav Švandrlík

ŠUMAVSKÝ UPÍR

3x 100 HORORŮ

Miloslav Švandrlík
ŠUMAVSKÝ UPÍR

Miloslav Švandrlík

I.
ŠUMAVSKÝ UPÍR

3x 100 HORORŮ

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Copyright © Miloslav Švandrlík – heir, 2017, 2026.

Illustrations © Jiří Winter – heir, 2017, 2026.

Cover art © Lukáš Tuma, 2017, 2026.

Czech edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2017, 2026.

ISBN 978-80-278-0281-4 (print)

ISBN 978-80-278-1670-5 (ePub)

ISBN 978-80-278-1671-2 (mobi)

ISBN 978-80-278-1672-9 (pdf)

Úvod z pera autora

Jsou lidé, kteří se hororů děsí a jsou jimi znepokojeni. Neprávem. Horor je pikantní literární útvar pro lidi vyrovnané, spokojené a mírně znuděné. Nehodí se pro ty, kteří žijí ve stresu či neštěstí a kolem nichž se hromadí katastrofy. Pro ty jsou horory jen dalšími hřebíčky do rakve.

Čím je ale člověk šťastnější, najedenější, znuděnější a bezkonfliktnější, tím spíše zatouží po změně, kterou může být chvíle strachu a hrůzy. Pochopitelně nesmí jít o jev nevratný a děs, kterého se nezbavíme. Ti, kterým bezprostředně nic nehrozí, se rádi bojí. S rozkoší se tetelí strachem. Mám s tím své dávné zkušenosti.

Jako zdravé a spokojené dítě jsem býval často večer sám doma. Rodiče hráli ochotnické divadlo a buď zkoušeli, nebo schůzovali. V té době jsem se programově a velice rád bál. Zalezl jsem pod peřinu a představoval si, že mi hrozí smrtelné nebezpečí. Každé zapraskání, zašustění nebo mňouknutí kočky provokovalo a jitřilo mou fantazii. Rozliční duchové, netvoři a bubáci se houfovali, aby zahájili neúprosný útok. Na chodbě před mým pokojem stál umrlec ze Svatební košile, babizna z pohádek bratří Grimmů a nesmrtelný Kostěj. Všichni si na mne brousili zuby a hodlali zmařit můj mladý život.

Tak to pokračovalo i v následujících letech. Kdykoliv jsem byl, jak se dnes říká – v pohodě, zatoužil jsem po nových hrůzných zážitcích. Prožíval jsem katastrofy, bojoval s příšerami, padal do hrobů a prchal před upíry. Bylo to nádherné.

Kdykoliv se ale životní situace zhoršila, změnil se i vkus. Bolesti, strasti, neúspěchy či deprese rázem zaplašily veškerá strašidla. Člověk, který se ocitne na samém okraji propasti, nepotřebuje, aby mu někdo ze zálohy strčil do zad. Tady jde veškerá škodolibost stranou a terapie musí být změněna.

Tohle mám vyzkoušené, dokonce i jako autor. Horory mohou psát jen tehdy, když se cítím náramně dobře, a děším lidi, kteří tím nejsou zaskočeni.

To však rozhodně neznamená, že na své bubáky nevěřím. Že si s nimi jen tak pohrávám, nebo si je dokonce vymyslím! Z toho mě opravdu nikdo nesmí podezírat. Jsem s nimi dokonce jedna ruka, ale na scénu je pouštím obezřetně. Ani upíři a vlkodlaci si přece nemohou dělat to, co sami chtějí. I oni musejí respektovat nějaká pravidla. Jejich úkolem je strašit, seznamovat čtenáře s tajemnými silami a přesvědčovat je, aby co nejrychleji odhodili omšelé a zvetšelé materialistický balast. Kdo to alespoň na chvíli nedokáže, neměl by horory číst. Nemůže totiž prožít tu zvláštní rozkoš z toho, když se mu za krk posadí Hrůza a milosrdně mu stiskne hrdlo. Je to stejně báječný pocit, jako když propadneme bujnému veselí, které nás vytrhne z beznadějného smutku. To však je nutno vyzkoušet a my to můžeme pouze doporučit.

Cikánčina věštba

Ta malá štíhlá cikánka, která Jana Tlapáka málem přepadla, se nejprve svými jasnovideckými schopnostmi vůbec nepochlubila. Zcela jednoznačně nabízela mladému muži své pružné tělo, a to za nepříliš vysokou finanční úhradu. Teprve když neuspěla, začala stavět na odiv své vrozené čarodějnictví. Chtěla Tlapákovi hádat z ruky, pochopitelně za mnohem nižší sumu, než kterou požadovala předtím.

Jestliže Tlapák svolil, nebylo to proto, že by holdoval jasnovidecství a nadpřirozeným úkazům. Dokonce o nich dost pochyboval, a už vůbec nevěřil na zvláštní schopnosti cikánských kurviček. Ale tahle holka byla neodbytná, brebentila své lákavé nabídky bez únavy, a tak posléze kapituloval. Chtěl od ní mít pokoj, a proto posléze odevzdaně nastavil pravou ruku. Cikánka se jí chopila a dlouhou dobu se mu dívala do dlaně.

„Pán se chystá jet na cestu,“ řekla potom, „ale ať si to rozmyslí! Na té cestě se mu přihodí veliké neštěstí. Když pán nikam nepojede, nic se mu nestane.“

Tlapák se ušklíbl a strčil cikánce do dlaně desetikorunu. Zdálo se jí to málo, ale za ten blábol to bylo ažaž. Tak alespoň Tlapák její jasnovidecký výkon zhodnotil. Už se s ní déle nebavil a pospíchal domů balit kufry. Následujícího dne odjížděl do Zvonkové na dětský letní tábor. Jako oddílový vedoucí. Měl své zkušenosti a jel s dětmi už počtvrté. Všechny předešlé turnusy proběhly hladce a Tlapák měl pocit, že svou úlohu beze zbytku zvládl. Dokonce si přitom odpočinul víc než při vlastní dovolené, kterou obvykle trávil se dvěma kamarády na horských túrách.

Tlapák se do Zvonkové těšil a nepřipouštěl si žádné starosti. Ovšem jenom do chvíle, než si koupil *Mladou frontu*. Sotva ji otevřel, padl mu do oka krátký článek o utonutí desetiletého chlapce na letním táboře v jižních Čechách. Oddílový vedoucí nedával dostatečný pozor a tragédie byla na světě.

Tlapák přečetl článek se zjevnou nevolí. Nejel na tábor poprvé a věděl, co všechno se tam může přihodit. Jak je nesmírně těžké uhlídat třicet dětí, většinou temperamentních a vynalézavých. Jak zabránit rafinovaným únikům z dosahu vedoucího? Co dělat, když sebevědomý „plavec“ uplave podstatně dál, než bylo povoleno? Není přece možné každého držet celé tři neděle za ručičku!

Začal mimoděk rekapitulovat své zkušenosti a upamatoval se na spoustu ožehavých chvil, při kterých se k němu štěstěna neobrátila zády. I on zaznamenal řadu projevů lehkomyšlnosti či nekázně čiperných dítek a byl si vědom, že nemuselo všechno skončit tak, jak to skončilo. Třeba tenkrát u Kořenska, když se ve Vltavě topila dívka, která si jen odskočila přeprat šátek, aniž o svém úmyslu někoho uvědomila. Ještě že Tlapák zaslechl její výkřik a včas ji vytáhl z vody! Ale je třeba si přiznat, že při tom měl i dost štěstí. Tam, kde dívčina kštice mizela pod hladinou a ruce se pokoušely zachytit pevného bodu, sahala Tlapákovi voda k ramenům, takže si se záchranou dítěte snadno poradil. Ale co kdyby řeka byla o půl metru hlubší? Nebo kdyby dívku strhl proud dál od břehu? Tlapák se dokonce zachvěl. Následně si uvědomil, že v nebezpečí nebyla jen dívka, ale i on. Když se takové neštěstí přihodí, hledá se pochopitelně viník a ten bývá v těchto případech obvykle při ruce. Dokázat, že vedoucí za všech okolností mohl a měl zabránit neštěstí, je každému jasné. Co na tom, že dítě občas neuhlídají ani rodiče nebo prarodiče? Vedoucí za svých třicet dětí odpovídá, a když selže, musí počítat s příslušným trestem.

Tlapák četl článek už potřetí a velice se při tom mračil. Až teprve nyní ho zasáhla cikánčina věštba.

„Co to ta holka drmolila?“ vzpomínal. „Že nemám jezdit na žádnou cestu, protože mě tam čeká neštěstí. Mávl jsem nad tím rukou, ale co když na té předpovědi něco je? O cikánech se říká všelicos! Sám o sebe se pochopitelně nebojím, ale co když se něco nepěkného přihodí některému dítěti? V takovém případě mi nikdo nepomůže, naopak, každý mi, pokud možno přitíží. Bude třeba ukázat prstem na viníka a já budu první po ruce. Postaví mě před soud a nějaký důležitý redaktor napíše do novin článek o nezodpovědném a nesvědomitém vedoucím!“

Do Zvonkové dojel Tlapák v ponuré a pesimistické náladě. Kolem něho radostně štěbetaly děti, těšící se na prázdninové zážitky, všude bylo plno

shonu a frmolu, ale on čím dál intenzivněji myslel na cikánčinu předpověď. Už se mu nejevila tak hloupá a pošetilá.

„No, co se dá dělat?“ řekl si posléze. „Budu si dávat bedlivý pozor a nic nezanedbám. Nejsem žádný začátečník, a když se na práci plně soustředím...“

Taková předsevzetí se ovšem neplní lehce. Tábor nejsou galeje a děti nelze přikovat k veslům. Ve Zvonkové, jak se Tlapákovi zdálo, byly obzvláště temperamentní a podnikavé. Hemžily se, vrískaly, rozprchávaly se na všechny strany.

Tlapák znervózněl a začal je hystericky okřikovat. Upozorňoval je na číhající nebezpečí a nedůtklivým hlasem vyžadoval přísnou kázeň, což se samozřejmě nikomu nezamlouvalo.

Kdysi oblíbený vedoucí hned ze začátku situaci nezvládl.

„No nazdar!“ prskali kluci těsně před pubertou. „Co to sem poslali za číslo? Zřejmě učitel matematiky! Jestli se na nás bude vytahovat, tak uvidí!“

Tlapák se, alespoň podle jejich názoru, vytahoval bezmezně. Bylo mu stále hůř, děsil se každé další minuty. Stále se mu zdálo, že se někdo příliš přibližuje hluboké vodě nebo že na někoho padá těžký předmět. Obcházel svůj oddíl jako ovčácký pes stádo, třikrát za hodinu přepočítával děti a nepouštěl je do míst, která se mu zdála příliš nebezpečná. Spokojen byl jen tehdy, když děti seděly na palouku a zpívaly národní písně.

Zato děti ta usilovná péče pořádně otravovala. Přijely do Zvonkové za kratochvílemi a dobrodružstvím, chtěly sportovat, dovádět a užívat si, chovat se co nejbujněji. Proto hleděly na přísného vedoucího s krajním nepochopením. Marně jim vysvětloval, že mu záleží na jejich bezpečnosti.

Brzy se v Tlapákově oddílu vytvořila skupinka odbojníků, která se řídila pouze vlastními představami o životě na dětském táboře. Zejména kluci Mirek, Martin a Jakub přehlíželi Tlapákovy příkazy a narušovali kázeň i u ostatních. Vzdalovali se pod různými záminkami z dohledu vedoucího a nepokrytě si z něj dělali legraci.

Tlapák se bránil křikem, výhrůzkami, snažil se být nepříjemný, ale ničeho tím nedosáhl. Pouze cítil, jak vzrůstá jeho bezmocnost ovlivnit situaci, která se vyvíjela velice nepříjemně. Cikánčina věštba ho začínala doslova strašit. Měl nepříjemné sny. Probouzel se zpocený, protože se mu pravidelně zdálo, že některé dítě z jeho oddílu není již mezi živými.

„Chovám se jako šílenec,“ uvědomoval si chvílemi. „A to, jak vyvádím, nemá přece reálný podklad. Cikánčina věštba byl slabomyslný blábol lehkonohe holky a souběh s článkem v novinách je dílem náhody. Všechno jsem si zavinił sám. Holku jsem měl odbýt a vůbec se s tou poběhlicí nebavit. A proč jsem si vlastně kupoval ty noviny? Stejně v nich nenajdu nikdy nic, co by mě povzbudilo nebo rozptýlılo!“

Jenomže takto rozumně uvažoval jen zcela výjimečně. Velice rychle se dostal do jiné, mnohem nebezpečnější polohy. Zmocňoval se ho strach a ze strachu si počíнал naprosto nerozumně. Pronásledoval děti za každý náznak uličnictví či prostý projev samostatného jednání. Choval se jako vyděšená kvočna, a byl proto v očích svých chráněnců směšný. A nejen to. Některé děti ho začaly nenávidět. Obviňovaly ho z toho, že jim kazí prázdniny. Dělá jim z rekreace koncentrák! Takového nemožného vedoucího ještě na žádném táboře neměly!

Trojlıstek darebů – Martin, Mirek a Jakub – už toho měl opravdu dost. Číše trpělivosti přetekla, bylo třeba zahájit protiútok. Tvrdý a nemilosrdný.

„Už se to nedá vydržet!“ zhodnotil situaci Martin. „A jestli za něco stojíme, dáme Tlapákovi za vyučenou.“

„Dáme,“ souhlasil Mirek, „ale napřed je třeba něco vymyslet. Musíme provést něco, co je hodno naší úrovně.“

„Tlapička kolem nás pořád obíhá,“ řekl Jakub, „počítá nás a vodí všude jako dětičky z mateřské školky. Div, že se taky nemusíme držet provázku.“

„Je střelenej,“ přikývl Martin, „ale jak ho pořádně nadzvednout?“

„Pořád se bojí, že se někomu něco stane,“ uvažoval Mirek, „a tak by stálo za to ho nějak vystrašit. Třeba mu říct, že někdo spadl ze skály. Nebo že vběhnul pod auťák.“

„Chce to ještě vylepšit,“ mınil Martin. „Nesmí se okamžitě přesvědčit, že si z něho utahujeme. Ať mu to zděšení pár minut vydrží.“

Následujícího dne na tom byl Tlapák ještě hůře než předtím. Spal mizerně a během noci se probudil celkem čtyřikrát. Při budičku sotva viděl na oči a bylo mu špatně od žaludku.

„Takhle to nemůže jít dál,“ uvažoval pesimisticky. „Jestli tu zůstanu do konce tábora, určitě se z těch představ zblázním! Ta cikánka mi zavařila! Už se mi kvůli ní začínají třást ruce! Nejrozumnější bude, když si

promluvím s hlavním vedoucím a požádám ho, abych mohl odjet domů. Řekl bych, že to dokonce uvítá. Není mi zrovna nakloněn a už mi několikrát vytkl, že jsem na děti příliš přísný a poskytuji jim málo volnosti. Teď mu všechno vysvětlím. Pochopí, že jsem s nervy úplně na dně, a zítra budu zase doma, kde se dám do pořádku!“

V dalším přemítání mu zabránil jekot na umývárně. Dětičky se hned po ránu praly, štouchaly do sebe a polévaly se vodou. Přitom vřeštěly, jako by jim šlo o život.

„Ticho!“ vletěl mezi ně Tlapák. „Umývárny nejsou žádné bojiště! Za chvíli bude nástup!“

Ale najednou si uvědomil, že přes binec a rámus jsou umývárny poloprázdné.

„Kde jsou ostatní?“ vykřikl. „To už jsou s mytím hotovi?“

„Moc jsme se tady tlačili,“ vysvětloval naducaný zrzek s roztrženým tričkem, „a tak se šli někteří umýt k řece.“

„Cože!“ vyrazil ze sebe Tlapák. „To jsem výslovně zakázal i během dne!“

„No právě!“ stěžoval si ryšavec. „Na tomhle táboře se vůbec nic nesmí. Kdybychom si trochu nezaplavali ráno nebo v noci, tak bysme si tady ani trochu neužili!“

O vedoucího se pokoušely mdloby. Zažehnal je s krajním vypětím mysli a rozběhl se k řece.

„Ti uličníci!“ supěl. „Já je na mou duši přerazím!“

V té chvíli zaslechl zoufalé a pronikavé volání o pomoc. Hnal se kupředu jako ještě nikdy v životě. Kolem úst mu vyrazila pěna. Hlavou se mu honily ty nejčernější myšlenky. Jako by zaslechl hlas mladé cikánky opakující svou zlověstnou věštbu.

Běh trval sotva půl minuty, možná jen patnáct vteřin. Tlapák doběhl k řece, jejíž břehy byly pokryty hustým vrbovým porostem. Vyděšeně se rozhlížel, aby zjistil, odkud zaznívá hlas volající o pomoc. Neslyšel nic a ponuře šedá hladina řeky mu nehodlala odpovědět. Pak se pohnuly vrby a z nich se vymotali dva příslušníci Tlapákova oddílu – Martin a Mirek. Byli celí zmáčení a brečeli.

„Co se stalo?“ vyjekl vedoucí. „Kdo to volal o pomoc?“

„Jakub,“ odpověděli téměř současně. „My jsme se jenom myli u břehu, ale on začal plavat do středu řeky. A najednou se začal topit.“

„Proboha!“ sténal vedoucí pobíhaje bezradně po břehu. „Kde to bylo? Třeba se mu dá pomoci! Křičte a já se pokusím objevit ho z loďky!“

Kluci snaživě křičeli, ba přímo řvali. Dosáhli toho, že děti i vedoucí tábora se sbíhali k řece.

Tlapák zamířil k loďce, ale ta nebyla k použití. Rozbitým dnem se do ní navalila spousta vody. Vedoucí se rozvzlykal a začal trochu šíleně gestikulovat. Cítil, že byl poražen a nemělo smysl v cokoliv doufat.

V té chvíli už byl u řeky celý tábor. Jeden křičel přes druhého, všichni vzrušeně mávali rukama a snažili se něco zjistit. Všude vládl naprostý zmatek a ani vedoucí se nedovedli orientovat v té změti výkřiků, gest a štěbetání. Trvalo to několik minut, aniž to vedlo k rozumnému konci.

Hlavní vedoucí vyslychal Martina a Mirka, ale ti už byli docela klidní. Každému teď bylo jasné, že tady vypukl planý poplach. Ale kdo jej způsobil?

„My za nic nemůžeme,“ tvrdil se vši rozhodností Martin, „to všechno spískal Tlapíčka. Tedy pan vedoucí Tlapák.“

Ostatní mu drze přizvukovali, tím spíše, že vedoucí se vůbec nebránil. Vlastně ani nemohl. Někam zmizel a nebyl k nalezení. Zřejmě se za vyvolanou paniku styděl a ztratil se do tábora. Tam teď mířili všichni a hlavní vedoucí se zlobil, že celý ranní program bude nejméně o dvacet minut opožděn. Tato předpověď se ukázala jako přehnaně optimistická.

V táboře totiž chyběl jeden z vedoucích. Ten nejpečlivější a nejpřísnější, který svůj oddíl soustavně počítal a ukázněval. Nikdy se při nástupech a hromadných akcích neopozdil ani o vteřinu. Všechny proto velice překvapilo, když se tentokrát nedostavil k nástupu a neasistoval ani při vztyčení státní vlajky.

Jan Tlapák se ovšem dostavit nemohl. V té době už visel na trámu v kolně, která kdysi bývala kuželníkem. Našli ho tam až po dvou hodinách a Martin, který ho objevil, si hned pomyslel, že ten nález patrně značně ohrozí večerní táborák, na který se všechny děti už několik dní těšily.

Domek v údolí

Bylo zřejmé, že se schyluje k bouři. Nad údolím se hrozivě stahovaly černé mraky a na zem už plesklo několik těžkých kapek. Nemohl jsem se déle rozmýšlet, jestliže jsem nechtěl promoknout až na kůži. Rozeběhl jsem se k malému domečku, který prosvítal ze zalesněné stráně, s úmyslem požádat o dočasný úkryt. Sotva jsem však dorazil ke dveřím, uvědomil jsem si, že se s majitelem neseznámím. Domek byl prázdný, okna vytlučená a dveře byly neuměle zajištěny zrezivělým zámkem. V rozpacích jsem se na okamžik zastavil, ale vtom se spustil silný déšť, a tak jsem se rozhodl jednat. Vší silou jsem se opřel do dveří a má snaha byla korunována úspěchem. Zámek povolil a já jsem vnikl do úzké chodby, kde bylo cítit zatuchlinu. Vydal jsem se na obhlídku svého nového útočiště a zjistil jsem, že v domku jsou dvě poměrně čisté, vybílené světnice, opatřené starým nábytkem, který patrně nikomu nestál za odstěhování. Dokonce na stěnách viselo několik obrazů. Vesměs barvotisků s náboženskými motivy.

Posadil jsem se na rozeschlou, rozvrzanou židli a se zájmem jsem sledoval, kterak se venku rozpoutalo peklo. Jen o vlásek se mi podařilo uniknout jedné z nejstrašnějších bouřek, kterou jsem ve svém životě zažil. Déšť se změnil v průtrž mračen a obloha se zatahla tak, že jsem sotva viděl pár kroků před sebe. Dunění hromu rozechvívalo celý domek a klikyháky blesků, jako by ho jen čirou náhodou mýjely.

„To je zase pěkný výlet,“ povzdechl jsem si a patrně jsem se i zaškaredil, protože mé vycházky do přírody nebyly dobrovolné. Prostě jsem utíkal z těsného bytu, který jsem sdílel nejen s manželkou a dvěma dětmi, ale především s výřečnou a energickou tchyní. Jak jsem jen mohl, unikal jsem z okruhu věčných hádek a rozeprá někam, kde bych se dal trochu do pořádku. Také dnes jsem odešel z domova s úmyslem vrátit se pozdě večer, ale jak to vypadalo, živly se nehodlaly uklidnit. Nebe bylo zataženo na bůhvíkolik hodin a procházka na nádraží v tomto počasí mě vůbec

nelákala. Rozhodl jsem se, že přespím v domečku. Pečlivě jsem prohlédl slamník na posteli, není-li zde nějaký nepříjemný hmyz, ale byla tam jen slabá vrstva prachu. Svlékl jsem sako a kalhoty, rozepnul límec u košile a natáhl se na provizorní lůžko. Za okny stále šuměl déšť a tento monotónní zvuk způsobil, že jsem poměrně brzy usnul.

Jak dlouho jsem spal, nevím. Když jsem se probudil, venku již nepršelo. Naopak, byla klidná noc a cáry mraků probleskoval svit luny. Chtěl jsem se obrátit na druhý bok, když jsem z chodby zaslechl podivný šramot. Zpočátku jsem se domníval, že je to myš nebo nějaké jiné zvíře, ale vzápětí mě šouravý zvuk ubezpečil, že to jsou lidské kroky. Zachvěl jsem se, protože nejsem žádný hrdina a setkat se v noci v opuštěné chalupě s neznámým člověkem, je přece jen dobrodružství. Zadržel jsem dech a pozorně jsem naslouchal. Kroky se zastavily nedaleko dveří. Zaslechl jsem zvuk, který jsem nedovedl definovat. A potom následovalo chroptění a tři duté údery. Vylekaně jsem se posadil na posteli, nevěda, co si v této situaci počít. Ještě chvíli jsem usilovně naslouchal, ale žádný další zvuk se neozval.

Nějakou dobu jsem seděl na okraji slamníku a čekal. Sbíral jsem odvalu a ta se dostavovala jen velice pomalu. Ale dostavila se. Slezl jsem z postele, ozbrojil se tyčí, která se povalovala u stěny, a obezřetně jsem se plížil na chodbu. Otevřel jsem dveře a vzápětí jsem pronikavě vykřikl. Přímo za dveřmi na mohutné skobě visel oběšený člověk!

Vyrážel jsem ze sebe prapodivné zvuky, aniž bych se dokázal rozhodnout pro nějakou akci. Teprve po několika minutách jsem poněkud ovládl své smysly. Oblékl jsem se a vyběhl ven z chalupy. Pádil jsem bez ohledu na kaluže údolím a snažil se co možno nejrychleji dorazit k lidskému obydlí. Konečně jsem doběhl k úhlednému domku s dřevěným štítem a zabušil jsem na okno. A vzápětí znovu.

Okno se po nějaké chvíli otevřelo a v něm se objevila vrásčitá tvář rozespalého a poněkud směšně mžourajícího starce.

„Copak?“ vybafl na mne. „Snad nehoří?“

Vyklopil jsem mu, jak jsem dovedl nejlépe, svůj příběh a sdělil jsem mu, že pár set metrů odtud se právě oběsil člověk.

Starce to zřejmě příliš nevzrušilo

„Starej Voráček,“ zahučel. „Dej mu pánbů věčnou slávu!“

„Ale co mám dělat?“ zeptal jsem se. „Na koho se mám obrátit?“

„Tady se nic dělat nedá,“ zahučel stařec. „Voráček se v té chalupě oběsil přesně před sedmi léty. Teď se tam čas od času zjevuje, a proto tam nikdo nechce bydlet.“

„Ale to je přece nesmysl!“ vykřikl jsem. „Na zjevení nevěřím a toho nešťastníka jsem viděl na vlastní oči!“

Stařec pokrčil rameny. „Já se s vámi hádat nebudu,“ zavrčel. „Jestli to chcete mermomocí ohlásit, sto padesát metrů odtud bydlí esenbák. Jmenuje se Sýkora. Dobrou noc!“

Zavřel okno a já jsem šel samozřejmě vzbudit příslušníka bezpečnosti. Přijal mě velice nevlídně. „Sakra, člověče,“ osopil se na mne, „proč jste do té zatracené chalupy lezl? Měl jste k tomu oprávnění? Bouřka, nebouřka, to neomlouvá! Teď za mnou přijdete s oběšencem a já začnu pomalu věřit na strašidla. Hrom do toho!“

Sakroval, ale oblékl se a vrátil se se mnou k opuštěnému domku. Celou cestu jsem ho ubezpečoval o tom, že jsem abstinent a nervy mám v naprostém pořádku. Pak jsme vstoupili dovnitř.

Nechybělo mnoho, abych poprvé v životě omdlel. Tam, kde jsem před slabou hodinkou nechal oběšence s napuchlým vyplazeným jazykem, nebylo nyní nic, jen rezivá skoba. Po tajemném muži ani památky.

„Tak co, kde ho máte?“ naléhal příslušník bezpečnosti. „Tohle je klamání úřadů! Nejenže vniknete na cizí majetek, ale ještě si vymyslíte bláznivou historku s oběšencem a burcujete v noci bezpečnost!“

Mumlal jsem cosi krajně idiotského, ale ochránce zákona naštěstí nehodlal z případu vyvozovat žádné důsledky. „To je naposled, co přimhuřuju oči,“ pravil a měl se k odchodu. „Když se chce Voráček zjevovat ještě sedm let po smrti, je to jeho soukromá záležitost. My mu to nemůžeme zakazovat! Na druhé straně ovšem nemůžeme trpět, aby se z toho stalo veřejné divadlo! Pamatujte si: nepovolaným vstup přísně zakázán!“

Praštil dveřmi a brodil se blátem zpátky k domovu.

A tehdy, právě při ranním rozbřesku, jsem dostal ten znamenitý nápad, k němuž si nikdy nebudu dost blahořečit.

Ještě chvíli jsem zůstal v tajemném domku a pak jsem se vydal do vesnice. Zajímal jsem se o majitele strašidelné chalupy a dozvěděl jsem se,

že jím je Antonín Voráček, syn oběšencův. Ihned jsem ho navštívil a nabídl se, že domek koupím.

„Což o to,“ hučel Voráček, „já bych ho prodal. Ale je tu taková strašně divná okolnost, která...“

„Já vím,“ řekl jsem. „Noční přítomnost vašeho ctěného pana otce mi ani v nejmenším nevadí.“ Dohodli jsme se na pěti tisících.

Domů jsem se vrátil až odpoledne a tchyně začala hartusit.

„Maminko,“ pravil jsem, „zdržela mě záležitost, která vás určitě bude zajímat. Vždycky jste říkala, že byste chtěla mít chaloupku na venkově, v pěkné, lesnaté krajině, kam byste jezdila na sobotu a neděli. Naskytla se mi výhodná koupě a koupil jsem vám domeček, o jakém jste vždycky snila!“

Tchyně okamžitě roztála a byla do večera jako mílius.

Za čtrnáct dní odjela do domečku na první víkend.

Tři dny nato jsme ji pochovali. Srdeční mrtvice.

V bytě už se tolik netlačíme, a dokonce jsem přestal jezdit na výlety.

Domek pana Voráčka je opět na prodej.

Árie

Učitel Horák byl se svým plodným a záslužným životem, který ostatně ještě neskončil, plně spokojen. Když se ohlížel do minulých let, naplňoval ho pocit hrdosti, ne-li přímo pýchy. Vykonal veliký kus svědomité pedagogické práce a do důchodu odešel v pětasedesáti letech. Nikdy nezakolísal a byl prospěšný i ve veřejných funkcích. Vykonyval jich současně nejméně sedm. Vždycky se řídil vědeckým světovým názorem a poučoval v tomto směru i jiné.

„Nežil jsem zbytečně,“ liboval si nyní, „a svítil jsem naší mládeži na cestu. Ulehčoval jsem jí léta ideologického tápání a seznamoval ji s materialistickým chápáním světa. Odpovídal jsem na všechny choulostivé otázky a modeloval jsem ze svých žáků přesvědčivé ateisty. Rozmetal jsem náboženské bludy, pokud mezi nimi ještě existovaly, a vytvořil jim tak dobrý základ pro úspěšný start do života. Byl jsem dobrým pedagogem!“

To uznávali i jiní a obdarovali ho mnoha diplomy. Ani v důchodu učitel Horák nezahálel. Zapojil se do osvětové činnosti a o večerech přednášel nahluchlým důchodcům, aby snad na stará kolena neupadli do osidel idealismu. Jezdil po celém rozlehlém okrese vlastním autem a díky své nezdolné povaze se cítil znamenitě.

I tento pátek měl soudruh učitel Horák v Rejpalově přednášku na téma „Náboženství a vědeckotechnická revoluce“. Sešli se čtyři posluchači a tři z nich byli velice spokojeni. Čtvrtý během přednášky usnul a poté předčasně odešel. Po skončení přednášky se učitel srdečně rozloučil s pořadatelem Šimsou, nasedl do emběčka a rozjel se zpět k domovu. Byl letní večer, ale dosud se zcela nesetmělo.

„Domů to mám dvacet kilometrů,“ napadlo Horáka, „dojedu tedy ještě za světla, i když je cesta nevalná. V době vědeckotechnické revoluce by věru měla být lepší!“

V tom měl naprostou pravdu. Úzká, hadovitě se kroutící asfaltka v okresní správě byla samá díra a jízda po ní připomínala v mnohém

pouťové svezení na lochnesce. Pan učitel se upřímně těšil, že cesta co nevidět skončí. Měl už přece svá léta a dobrodružnému životu tak jako tak nikdy neholdoval. Tentokrát však jízda zdaleka nedopadla podle jeho představ. Auto se náhle zničehonic zastavilo a zdráhalo se pokračovat v jízdě. Marně se učitel pokoušel znovu je nastartovat.

„To je smůla!“ naříkal pedagog. „Nejsem právě zdatným motoristou, a ještě nikdy se mi nepodařilo závalu na automobilu najít, natož ji opravit. Není tudíž pravděpodobné, že by se mi to mělo podařit právě dnes. Bude lépe sehnat tady v okolí nějakého zdatného řemeslníka. Nezdá se však, že to bude snadné!“

Situaci odhadl naprosto přesně. Vůz mu vypověděl službu na pokraji malého lesíka, odkud vykročil pro pomoc pěšky.

„Nu, naštěstí žijeme v civilizovaném státě,“ utěšoval se učitel. „Půjdu-li tady po silnici stále vpřed, dorazím jistě dříve či později do nějaké vesnice. Snad tam i nyní po soumraku bude nějaký mechanik ochoten pomoci soudruhovi v jeho nesnázích!“

Vykročil rázně po silnici, ale do vesnice nedošel. Mezi stromy lesíka spatřil totiž velkou secesní vilu s udržovaným parkem, a dokonce i s malým jezírkem. Chtěl už zazvonit na zvonek, když si všiml starého muže, sklánějícího se nad záhonem růží.

„Pane!“ zavolal na něho učitel. „Mohl byste mi věnovat okamžik?“

Stařec se otočil a vydal se houstnoucím šerem k plotu.

„Jsem učitel Horák,“ představil se příchozí, „a opodál mám nepojízdné auto. Nedovedu je spravit a nevím si s ním rady. Hledám někoho, kdo se vyzná v motorech.“

Starý muž se vlídně pousmál.

„V tomto domě nikoho podobného nenajdete,“ řekl pak. „Bydlím tu já sám se svou ženou. Jsem doktorem filozofie a ona je profesorkou hudby. Jmenuji se Vokáč. Nevím dobře, co bych pro vás mohl udělat. Jestli ale chcete, můžete si od nás zatelefonovat pro pomoc.“

Učitel souhlasil, a byl tedy vpuštěn dovnitř. Potřásl si rukou s ušlechtilou starou dámou a hned se vrhl k telefonu. Měl v úmyslu zavolat mladého automechanika, kterého před deseti lety učil českému jazyku a dějepisu. Chlapec jistě vypomůže bývalému učiteli v tísní, třebaže nešlo právě o žáka nějak zvlášť nadaného a poslušného.

Telefon byl však hluchý. Ze sluchátka to bzučelo jako ze včelího úlu. „Co teď?“ zděsil se učitel. „Venku už je pořádná tma. Je odtud daleko do vesnice?“

„Tři kilometry,“ informoval ho doktor Vokáč. „Nevím ale o nikom, kdo by tam opravoval auta. Nejrozumnější bude, pane učiteli, když strávíte noc u nás. Ráno bývá moudřejší večera a není vyloučeno, že telefon již bude zas fungovat. Poruchy tu nemívají dlouhého trvání.“

„To je vzácná nabídka, ale opravdu bych nerad obtěžoval,“ řekl Horák. „To přece není jen tak, vpadnout takhle do cizího obydlí!“

„My naopak budeme rádi, když naše pozvání přijmete!“ přidala se paní profesorka. „Postavím na čaj, posedíme, popovídáme si chvíli v salonku a pak vám ukáži pokoj, v kterém budete spát.“

Učitel se ještě chvíli rozpačitě omlouval, nakonec však souhlasil. Byl vlastně šťasten, že vše tak dobře dopadlo. Za několik minut už seděl s pohostinnými manželi ve starobyle zařízeném salonku. Doktor Vokáč rozsvítil několik svíček.

„Dáváme tomuto osvětlení přednost před elektrickými světly,“ řekl hostitel, „protože to je pro naše staré oči příliš agresivní.“

„A při svíčkách se také lépe vzpomíná,“ doplnila manžela paní profesorka nalévajíc čaj. „Víte, my dnes už žijeme pouze minulostí!“

„Ale to je chyba!“ rozhorlil se učitel. „To je veliká chyba! Člověk, který se zcela uzavírá do vzpomínek, již vlastně nežije, ale živoří! Dnešní doba umožňuje nám všem, a to i těm dříve narozeným, plný a činorodý život. Podívejte se na mne: do pětadesáti jsem učil a měl jsem tedy již plný nárok na zasloužený odpočinek. Ale něco takového není pro mne. Pasivita a jakákoliv uzavřenost přítomnému dění je mi naprosto cizí. Zapojil jsem se do osvětlové přednáškové činnosti a jezdím přednášet po celém našem okrese. Obdržel jsem už řadu písemných pochval a do mnoha zdánlivě zcela zapadlých míst se musím pravidelně vracet. Myslím, že i vy byste mohli pomýšlet na něco podobného! Jste vzdělaní lidé a mohli byste naši společnosti jistě ještě mnohým prospět. Není nic horšího než se uzavřít do své ulity a nestarat se o život, který tak bohatě pulzuje kolem vás. Víte, kolik je mi roků? Šedesát osm! A leckdo mi nehádá ani šedesátku! To proto, že jsem zůstal aktivním občanem a nehodlám jen tak brzy rezignovat.“

„Nás by podobná aktivita zřejmě příliš unavovala,“ usmál se doktor Vokáč. „V žádném případě by nám nepřinášela radost nebo úlevu.“

„Postihlo nás veliké neštěstí a my se z toho otřesu už do smrti sotva vzpamatujeme. V tomto salonku se konaly zasnuby naší jediné dcery Svatavy. Svatava překrásně zpívala a měla před sebou slibnou operní kariéru. Chystala se provdat za klavíristu Milana Róna, mého nejlepšího žáka. Trávili u nás své poslední prázdniny a těšili se na společný život. Milan sedával tam u toho klavíru a doprovázel naši dceru při zpěvu.“

„Ano,“ vzdychl manžel. „Nejraději zpívala árii o měsíčku z Dvořákovy Rusalky.“

„Nikdo z nás nepočítal s tím, že všechno tak rychle skončí,“ pokračovala paní profesorka. „Milan se Svatavou se odešli vykoupat k nedalekému rybníku a už se odtud nevrátili. Dcerce se udělalo ve vodě nevolno a začala se topit. Milan se pokoušel ji vytáhnout, ale nebyl tak dobrým plavcem, aby se mu to podařilo. Místo svatby jsme vypravovali pohřeb!“

„To je mi opravdu líto,“ pokýval hlavou učitel, „ale i takovou bolest je nutné překonat.“

„My nic překonávat nechceme,“ řekl doktor Vokáč. „Raději se scházíme v tomto salonku a důstojně vzpomínáme na ty, kteří se nám tak vzdálili.“

„Někdy to vzpomínání bývá velmi krásné, zejména za měsíčních nocí, jako je ta dnešní,“ zašeptala paní profesorka. „To býváme odměněni tím, že nám Svatava přijde zazpívat svou oblíbenou árii.“

„Ale to je přece nemožné!“ vyjekl učitel. „Mrtví nikdy nezpívají!“

„To je velký omyl – nejenže zpívají, ale hrají i na klavír,“ opravila ho stará dáma. „Svatava nikdy nezapomene přivést domů Milana. Dovedla bych ji samozřejmě doprovodit sama, ale takhle je to lepší!“

V té chvíli zalilo salonek měsíční světlo. Luna právě vytančila z mraků a dotěrně nahlížela dovnitř.

„Už zřejmě jdou,“ oznamoval doktor. „Jejich koncert se vám bude určitě líbit, pane učiteli!“

Učitel byl zmaten. Co je tohle za nesmysl? Přece si ti lidé nemyslí, že tady budou koncertovat utopenci? Taková absurdita! Buď jsou duševně nemocní, nebo si ze svého hosta dělají legraci!

„Jsou tady,“ usmívala se blaženě profesorka. „Svatavě to tolik sluší! A jak je Milan pěkně opálený!“

Pedagog se zavile zamračil. Teď už mu bylo naprosto jasné, že upadl mezi blázný. Pokud to ovšem nejsou provokatéři! Náhle však strnul. Klávesy na klavíru se samy začaly pohybovat a salonkem zazněly známé tóny. Vzápětí se k hudbě přidal líbezný ženský hlas a místností se linula Rusalčina píseň. Staří manželé se slastně usmívali.

„Co tohle jen může znamenat?“ kvílel v duchu učitel. „Kde jsou přírodní zákony? Jak si to mám vysvětlit přirozeným způsobem?“

Přirozený výklad byl vskutku těžký. Jakási neznámá stále zpívala árii z Dvořákovy opery a na klavíru se klávesy pohybovaly pod neviditelnými prsty. Pak to skončilo a nastalo dlouhé ticho.

„Odcházejí!“ řekl náhle stařec.

„Přijďte brzy zase!“ vykřikla profesorka hlasem třesoucím se dojetím. „Budeme vás tu čekat každý večer! Na shledanou drahé děti!“

„Jak se vám líbila naše dceruška?“ obrátila se pak dáma na učitele. „Je překrásná, vidíte?“

„Já ji neviděl,“ zahučel rozpačitě učitel, „pouze jsem ji slyšel.“

„To je pochopitelné,“ vysvětlil doktor. „K tomu, abyste ji také viděl, je třeba mimořádně hluboké soustředění. Nejmenší roztěkanost a jakákoliv pochybnost způsobuje, že vjem je pouze částečný.“

„Poslyšte, pane doktore, to, co vám nyní řeknu, bude možná příliš drsné a neomalené, ale je to mé nejhlubší přesvědčení,“ vzchopil se náhle učitel. „To, co jsem právě slyšel, byla zřejmě jakási velmi rafinovaná halucinace. Nevím, jak toho dosahujete, ale tohle je – ať už úmyslný, nebo neúmyslný – útok na můj vědecký světový názor! Na chvíli se vám sice podařilo poněkud jím otrást, ale nyní už zase stojím pevně na této zemi a hledám odpověď na otázku, proč jste to vlastně udělali?“

„Večer jako byl tento, proběhl už v tomto salonku nescíslněkrát a nikdy nešlo o žádný klam,“ řekl se shovívavým úsměvem doktor Vokáč. „Kdybyste do našeho domu nevstoupil, děti by nás byly přišly stejně navštívit! Vaše podezření je zcela neopodstatněné!“

„Já ovšem trvám na tom, že jsem se stal terčem špatného vtipu!“ rozčílil se Horák. „Cítím se podobně jako tehdy, když mě při psaní na tabuli zasáhl žák Slabihoudek ze zadu mokrou houbou a nechtěl se pak přiznat. Ale copak může mokrá houba létat vzduchem sama?“

„Tímto problémem jsem se sice dosud nezabýval,“ odpověděl doktor, „ale od jisté doby si nejsem mnoha věcmi, které se mi dříve zdály docela jasné, tak bezpečně jist.“

„Ale já ano!“ vykřikl rozhorleně učitel. „Já vím zcela jistě, že člověk je jen vysoce organizovaná hmota, a že je tudíž naprosto nemožné, aby po své smrti zpíval nebo vyhrával na klavír. Raději mi proto vysvětlete, proč a s jakým úmyslem jste mi předvedli onen iluzionistický výstup, jehož jsem byl svědkem!“

„Jste už zřejmě unaven, pane učiteli,“ vmísila se do hovoru paní profesorka s laskavým úsměvem. „Nejrozumnější proto bude, když vás odvedu od vašeho pokoje.“

„Tak to ne!“ pravil Horák rozhodně. „Nerad bych se stal obětí nějakého dalšího vašeho žertíku. Kdo ví, co by mne v tom pokoji čekalo. Zřejmě se rádi bavíte na účet svých hostů a neberete nejmenší ohled na jejich smýšlení. Je to nevkusné, ale budiž – беру to na vědomí. Raději strávím zbytek noci ve svém autě a ráno si už nějak pomohu!“

„Jak myslíte, pane učiteli, ale křivdíte nám!“

Horák byl ovšem přesvědčen o opaku a překotně se hrnul z vily, kde zažil tak nečekaný šok. Nikdo ho nepřemlouval ani nezdržoval. Doktor Vokáč ho doprovodil až k vratům, která pak pečlivě zamkl. Učitel se vracel pomalu po silnici ke svému vozu.

„Podvodníci!“ brumlal si zlostně cestou. „Co se mi to pokoušeli namluvit? Budu se na ně muset informovat. Kdo ví, zda nejde o nějaké protistátní rejdy!“

Vlezl si do auta a pokoušel se na chvíli usnout. Pochopitelně to nešlo. Stále se musel vracet k zážitku ve vile, který si pořád nedokázal rozumově vysvětlit. Nakonec došel k přesvědčení, že si z něj vystřelila dvojice varietních iluzionistů a mágů.

„Zřejmě už jsou staří na to, aby jezdili po světě s maringotkou, tak si alespoň uspořádají občas představení doma a vyděsí nevinného občana, který se jim náhodou dostane do ruky,“ usoudil posléze a poněkud se tím uklidnil.

Noc byla dlouhá a nepohodlná a zanechala na učiteli své stopy. Děsil se představy, že se bude muset vléci pěšky tři kilometry do vesnice, aby tam sehnal pomoc, a bylo mu z toho nanic. Jen tak pro jistotu se

pokusil ještě jednou nastartovat auto a hle – motor hned na první pokus chytil!

„No vida!“ zavrčel učitel spokojeně. „Takovýhle zázrak si docela dám líbit! A lze ho také uvést v soulad s mým světonázorem!“

Původně zamýšlel jet rovnou domů. Když však zjistil, že vesnice, kterou projížděl, se jmenuje Anýžov a že předsedou MNV je tam jeho bývalý kolega učitel Kořínek, rozhodl se jízdu přerušit. Pedagog, se kterým se dobře znal, mu jistě bude moci dát podrobné informace o podivínských majitelích tajemné vily.

Předseda Kořínek přijal Horáka velmi srdečně a neměl nic proti tomu, aby si chvíli pobesedovali.

„Tak ty si pořád ještě nedáš pokoj, a místo abys chodil na ryby, věnuješ se ateistické propagandě,“ divil se Kořínek. „No – každý zkrátka máme nějakého toho svého koníčka!“

„Tohle ovšem není koníček,“ ohrazoval se Horák, „ale občanská povinnost uvědomělého občana. Jako učitel v důchodu nemohu zůstat stranou veškerého kulturního dění. Dneska v noci se mi ale přihodila podivuhodná věc, o které bych si s tebou rád promluvil. Stala se totiž na území katastrofu tvé obce a můžeš tedy lépe než já posoudit její důležitost.“

Učitel Horák pak vyprávěl předsedovi Kořínkovi vše, co ve vile prožil s manželi Vokáčovými a s jejich údajnou noční návštěvou.

„Musíš ty lidi přece dobře znát a jistě ti bude jasný i motiv jejich jednání,“ končil svou tirádu. „Sám jsem stále na vážkách, zda jde o neškodné blázný, nebo o vypočítavé ideologické diverzanty. Opravdu nevím! Pro první možnost mluví jejich vlídné a zdvořilé vystupování a dokonalý společenský takt. Na druhé straně však zřejmě vlastní dokonalou nahrávací a reprodukční techniku, která na chvíli zmátla i mne. Vskutku se mi jednu chvíli zdálo, že v tom salonku koncertují skutečné přízraky. Dosud jsem se z toho úplně nevzpamatoval!“

Kořínek ho napjatě poslouchal a jeho tvář zůstávala strnule vážná.

„Ty opravdu tvrdíš, že ses byl v noci na návštěvě u manželů Vokáčových?“

„Ovšem!“

„Víš co? Pojd' se se mnou na chvíli projít!“

Horák se návrhu sice divil, ale neprotestoval. V předsedově kanceláři bylo stejně nepřijemné dusno. Vyšli tedy z budovy MNV a kráčeli vedle sebe

mlčky. Předsedova bodrost a srdečnost, se kterou Horáka přivítal, se zcela rozplynula a jeho tvář zůstala i nadále vážnou. Horák tomu vůbec nerozuměl.

„Kam mě to, prosím tě, vedeš?“ přerušil učitel Horák konečně trapně ticho. „Způsobil jsem ti snad nějaké zbytečné starosti?“

Kořínek jen mávl rukou a sveřepě pokračoval v chůzi. Došli až k místnímu hřbitovu. Tady Kořínek otevřel branku a vyzval Horáka: „Pojď! Na něco se tady musíš podívat!“

Horák ho neochotně následoval. Neměl hřbitovy příliš v lásce a pohrbů se zásadně nezúčastňoval. Cesta mezi hroby mu nyní rozhodně nepůsobila žádné potěšení. Předseda MNV se zastavil u solidní měšťanské hrobky, na které byl vyryt zlatý nápis RODINA VOKÁČOVA. Na pomníku byly také fotografie zesnulých.

„Jsou to oni?“ vyštěkl téměř Kořínek a ukazoval na fotografii staršího muže a starší ženy. Horákovi bylo v tu chvíli na omdlení. Hleděl totiž na tváře včerejších hostitelů – o tom nebylo nejmenší pochybnosti!

„Tak co?“ naléhal předseda. „Jsou to oni?“

„Ano, poznávám je!“ zalkal srdceryvně učitel. „Nemohu se mýlit. Toto je doktor Vokáč a zde je profesorka Vokáčová! Tu krásnou dívku však neznám.“

„Svatava Vokáčová,“ řekl Kořínek. „Utopila se v našem rybníku s nějakým mládencem z Prahy. Toho pochovali v rodinné hrobce někde u Klatov.“

„Ale manželé Vokáčovi jsou přece živí!“ vykřikl Horák. „V noci jsem s nimi mluvil a pil čaj, který uvařila paní profesorka! S doktorem Vokáčem jsem hovořil stejně jako teď s tebou. Přece si o mně nemyslíš, že jsem si tu historku vymyslel! Nejsem žádný šílenec!“

„Ti lidé jsou už šest let mrtvi,“ trval na svém Kořínek. „Pochovali je tehdy zcela normálně do této hrobky.“

„V tom případě se za ně včera někdo vydával!“ vydechl učitel Horák. „Dovedně se namaskoval...“

„Nesmysl!“ skočil mu do řeči Kořínek.

„Jestli mi nevěříš, pojed se mnou do té vily! Trvám ovšem na tom, aby nás provázel příslušník Veřejné bezpečnosti!“

„Není třeba! Znáš tu vilu velice dobře. Po smrti manželů Vokáčových jsme marně hledali nějakého dědice, a tak nemovitost nakonec připadla

národnímú výboru. Poněvadž však byla příliš vzdálena od vesnice a nebylo ji možno využít pro kulturní účely, prodali jsme ji lesní správě. Bydli tam teď čtyři rodiny i s dětmi. Hajní a lesní dělníci!“

„Nikoho takového jsem tam neviděl!“ úpěl učitel. „Seděli jsme v překrásném salonku se starým nábytkem...“

„Ten jsme také velice dobře zpeněžili při aukci v obchodě se starožitnostmi,“ řekl předseda. „Dostali jsme za něj víc než za celý barák!“

Učitel stále ještě vyjeveně hleděl na podobizny manželů Vokáčových.

„Co teď budu dělat?“ zašeptal po chvíli. „Jak se z toho dostanu?“

„Pojedeš klidně domů a pořádně si odpočineš!“ radil mu Kořínek. „Pak si řekneš spolu s Hamletem, že mezi nebem a zemí je mnoho věcí, o kterých my smrtelníci nemáme ponětí. Musíš se snažit přijít na jiné myšlenky, jinak se doopravdy zblázníš!“

Horák přešlapoval na hřbitovní cestě jako zmoklá slepice a nemohl učinit kloudný krok. Pohnul se teprve tehdy, když ho předseda vzal za ruku. Dal se odvést k až autu.

„Jsi schopen řídit?“ ptal se Kořínek.

Horák přikývl. „Snad tě zase jednou přijedu navštívit a ještě si o tom povídáme!“

„Raději ne!“ vrtěl hlavou předseda. „K některým věcem je lépe se nevracet!“

Učitel Horák se tedy rozjel domů. Několikrát málem havaroval a cesta mu trvala déle než hodinu. Zdrceně se dopotácel do svého bytu, ale ani tady se mu nijak neulevilo. Udělal si silnou kávu a zapálil si cigaretu. Vypouštěl pomalu dým z úst a přemýšlel, co si teď počne se svým životem. Cožpak bude ještě moci jezdit po okrese a přednášet o vědeckém a materialistickém světovém názoru po takovém zážitku?

Učitel byl hluboce nešťasten. Stále se ve vzpomínkách vracel k večeru u manželů Vokáčových a snažil se jej nějak pochopit. Došlo k tomu náhodou, nebo to mělo nějaký tajemný hlubší smysl?

Minulo několik týdnů a Horákovi se nevedlo lépe. Stále měl pocit, že se ještě něco podstatného stane, a že by proto měl něco udělat. Nevěděl co. Ještě několik dní tak nerozhodně vyčkával a vrávorál životem. Pak se konečně rozhodl vydat se ještě jednou po stopách svého životního debaklu. Nasedl večer do vozu a vyjel.

Za soumraku dorazil k Vokáčově vile a zaparkoval v její blízkosti. Bylo jasněji než onu noc a měsíc, který byl téměř v úplňku, pomalu vykukoval na oblohu, aby zde co nevidět začal panovat. Učitel zamířil k vile. Viděl, že doktor Vokáč stojí opět u svých růží a je jimi cele zaujat.

„Pane doktore,“ zavolal učitel, „rád bych si s vámi promluvil.“

Starý pán se překvapeně otočil, pak se však usmál a zvolna vykročil k brance. Otevřel ji a podal Horákovi přátelsky ruku.

„Však jsme si mysleli, že nás opět přijedete navštívit! Kdo jednou slyšel naši Svatavu zpívat árii o měsíčku, ten se obvykle vrací!“

„Opravdu bych to rád slyšel ještě jednou,“ odvětil učitel.

Doktor chápavě přikývl. „Jen pojdte, prosím, dovnitř. Žena uvaří čaj a pak se posadíme do salonku. Svatava s Milanem dnes určitě přijdou!“

Učitele se zmocnila podivná úzkost, ale odhodlaně šel dál. Paní profesorka nebyla jeho příchodem také nijak překvapena.

„Dnes jste úplně jiný než posledně, pane učiteli!“ konstatovala pouze. „Dnes se zdáte být více připravený!“

„Připravený?“ podivil se Horák. „Co to znamená?“

„Jen pojdte do salonku,“ řekla. „Děti už jistě brzy přijdou. Myslím, že dnes je nejen uslyšíte, ale i uvidíte!“

Neměl nárok

Pavelka už dohasínal, o tom nemohlo být pochyb. Jeho potřeby byly zcela minimální a nejevil zájem ani o komunikaci s nejbližšími. Přesto zcela nečekaně ožil a upřel zrak na manželku, která trpělivě postávala u nemocniční postele.

„Mařenko,“ vymáčkl ze sebe s potížemi, „víš, na co jsem dostal chuť? Na tvoje božské lívance! Na ty s borůvkami, posypané tvarohem!“

„Zítřa ti je přinesu,“ slíbila, „anebo víš co? Skočím teď domů a za dvě hodinky ti je přinesu. Do té doby to určitě dokážu! Což kdybys na ně zítřa už neměl chuť?“

Pavelka se hořce usmál a přikývl. S takovým řešením souhlasil, protože veškeré jídlo mu poslední dobou připadalo jako bláto. Ale na ty lívance měl doopravdy chuť.

Pavelková tedy běžela domů. Bylo to pěšky přes dvacet minut. Mohla si cestu zkrátit autobusem, ale jeho nepravidelné intervaly působily lidem dost zlosti. Raději se na něj nespolehala.

Pavelková se trochu zadýchala, ale cítila se fit. Představa, že ještě může manželovi něčím udělat radost, ji potěšila. Na schodech se pokoušela zdržet ji zvědavá sousedka, která se zřejmě nemohla dočkat, až Pavelka umře. Strašně ráda roznášela neblahé zvěsti. Také jí bylo divné, že se Pavelková vrací z nemocnice tak brzy.

„Něco se stalo?“ divila se. „Pán už je v agonii?“

„Není v agonii,“ odmítla její domněnku Pavelková, „ale touží po lívancích s borůvkami, sypaných tvarohem. Musím je rychle udělat!“

Zmizela za dveřmi svého bytu a nechala sousedku udiveně kroutit hlavou. Bylo na čase dát se do práce.

„Snad tu mám vše, co potřebuji,“ rozhlížela se Pavelková. Ale neměla. Chyběl tvaroh. A také mléko zkyslo, přestože bylo uloženo v ledničce.

Pavelková si ulevila nespisovným slovem s předložkou a běžela do obchodu. Šlo o poměrně malé zdržení, ale ani to ji nepotěšilo.

Vrátila se trochu rozhozená, ale připravená splnit svůj úkol. Dala se do práce. Vyráběla pochoutku s láskou. Měla před sebou manželův dychtivý pohled a uvědomovala si, že plní jedno z jeho posledních přání.

Když byla hotova, naskládala lívance do misky a pečlivě je ozdobila. Pak je pokryla bílým šátkem a vydala se zpět do nemocnice.

Přibližně v polovině cesty se přihodila ta nepříjemná věc. Proti ní vyběhl pes, zřejmě kříženeček vlčáka s bůhví čím. Neměl pána ani košík a vypadal dost zuřivě. Pavelková se toulavých psů bála a zvíře takovou věc dovede vycítit. Pes se na vylekanou ženu vrhl a vyrazil jí z ruky misku. Lívance se ocitly na chodníku a psa zaujaly víc než ječící dáma. S chutí si na nich začal pochutnávat a bylo zřejmé, že je pořádně hladový. Zato jeho agresivita vůči Pavelkové zcela pominula.

„Co teď?“ řekla si nešťastnice. „Dokáží udělat nové lívance a odnést je včas do nemocnice?“

V každém případě se o to pokusila. Vrátila se domů, jak nejrychleji mohla, a znovu se pustila do díla. Byla nervózní, protože si uvědomovala, jak rychle čas běží. Manžel jistě netrpělivě čeká a klade si otázku, kde se tak zdržela. Kdo ví, co si o ní pomyslí.

Konečně bylo vše hotovo. Lívance zaujaly své místo v misce a Pavelková opět vyrazila z bytu. Tentokrát se rozhodla nejit pěšky. Což kdyby se nepříjemnost opakovala a hladový pes ji znovu napadl!

Pavelková raději počkala na autobus. Téměř toho litovala, protože řidič si dával načas. Cestující netrpělivě přešlapovali na stanici a spílali organizátorům hromadné dopravy. Někteří si chtěli stěžovat na ředitelství, jiní uvažovali o příkrém dopisu do sdělovacích prostředků. Nakonec z toho sešlo, protože autobus přece jen přijel.

Pavelková nastoupila a misku s lívanci střežila jako oko v hlavě. Také s nimi dojela bez nehody až do nemocnice. Samozřejmě měla určité zpoždění, nebylo však velké. Hlavně, že udělá manželovi radost!

Bohužel to nevyšlo. Pavelka ještě ležel na posteli, ale už nedýchal. Před chvílí ho lékaři ohledali a konstatovali smrt. Nešťastník musel na věčnost odejít bez lívanců.

Pavelková se zoufale rozeštkala. Jednak proto, že měla Pavelku stále ještě ráda, a za druhé si uvědomovala, že teď zůstane úplně sama. Samota byla jejím obávaným strašidlem. Věděla, že nemá do budoucna příliš

šancí. Stane se jednou z těch nadbytečných vdov, které marně pokukují po mužích a hledají novou příležitost.

Stála na chodbě s miskou lívanců v ruce a posmrkávala, když se k ní přitočil malý bělovlasý děda.

„Přinesla jste mu ty lívance, co?“ zeptal se zbytečně. „Až do chvíle, kdy naposledy vydechl, na ně čekal. Vůbec nepochyboval, že je přinesete!“

Pavelková se znovu rozbrečela a obviňovala se za své zpoždění. Ale děda mávl rukou.

„Nic si nevyčítejte,“ poradil jí „protože každý má svůj osud napsán ve veliké tlusté knize. Tam je napsáno úplně všechno. I to, co každý z nás v životě sní a vypije. Ruda Pavelka už své lívance na tomto světě snědl a na další neměl nárok!“

Pavelkové se to jevilo jako dost praštěné, ale nevznesla námitku. Místo ní řekla: „Vy ale nárok máte! Tak si ty lívance snězte!“

„Kdepak!“ zavrtěl hlavou děda. „Já na sladkosti nejsem. Takhle pečená kachna – to by bylo!“

A dost smutně se odšoural zpátky na pokoj. Patrně si nebyl jist, má-li ještě na pečenou kachnu nárok.

Pavelková s miskou lívanců vykročila z nemocnice. Uvědomovala si, že teď bude mít spoustu starostí. Musí zajistit Rudovi důstojný pohřeb. Doktor z třetího patra jí pomůže sestavit parte.

Novopečená vdova se loudala k domovu, když opět spatřila psa. Kříženc vlčáka s bůhví čím. Téhož, který jí vyrazil z ruky lívance a pak je s chutí sežral. Nyní už nevypadal tak divoce. Naopak. Blížil se k Pavelkové téměř láskyplně a vrtěl ocasem. Přátelsky zakňučel a snažil se olíznout jí ruku.

Nevěděla, co má dělat, a tak mu hodila lívanec. Chytil ho ve vzduchu a spolkl. Pak se dožadoval přídavku. „No dobrá,“ řekla po krátkém zaváhání, „když je nechtěl ten mlsný dědek, dám je tobě. Jsi pěkný hu-beňour!“

Pak se vydala k domovu, ale už nešla sama. Pes se loudal za ní a snažil se na sebe upozornit. Chtěl se se smutnou vdovou spřátelit za každou cenu. Neodháněla ho. Jako by tušila, že trpí samotou právě tak jako ona.

„Jak se jmenuješ?“ zeptala se zbytečně. „Takový pěkný pes se musí přece nějak jmenovat.“

Ale vlčák, zkřížený s bůhví čím, si na jména nepotrpěl. Každá rodina, u které trávil část svého psiho života, ho nazývala jinak. Nakonec ho stejně vždycky vyhodili a nechali ho na ulici.

Pavelková to pochopila. „Když umřel Ruda,“ řekla, „nechám si tebe! Máte něco společného. Ruda se taky mohl utlouct po mých lívancích. Škoda, že už nemá nárok! Ale ty ho jistě zastaneš!“

Pes souhlasně zaštěkal a přidal se k vdově, která v té chvíli zapomněla plakat. Oba věděli, že se právě našli a že se potřebují.

„Dost možná,“ napadlo Pavelkovou, „že to zařídil Ruda. Když mu došlo, že nemá nárok. Pochopil i to, že nedovedu být sama. Teď sedí v nebi a schvaluje mi to.“

Nebožtík se ovšem k tomu nemohl vyjádřit.

Modrá Voda

Doktorka Eva Hůrková si to nechtěla přiznat, ale přece jen měla pokaženou náladu. Vlastně kvůli naprosté hlouposti. Účinkovala v zábavném pořadu Československé televize VÝLETY DO BUDOUCNOSTI, kde působila v málo náročné roli odborné poradkyně a o přestávce mezi natáčením jednotlivých dílů se seznámila s herečkou Vlastou Dálkovou. Jenomže při jaké příležitosti! Vlasta bavila své kolegy a kolegyně již řadu let tím, že jim v televizním bufetu vykládala budoucnost z kávové sedliny. Téměř každý umělec, když vypil a vychutnal svou kávu, přišel s hrníčkem za Vlastou požádat ji o jasnovidický výkon. Nikdy neodmítla. Tvářila se při věštění jako stará kartářka, ale její výrazivo bylo daleko rozvítější a vzletnější. Díky tomu – a také s přihlédnutím k velmi rozšířené pověrčivosti herců a umělců vůbec – mnozí nebrali vyřčené prognózy na lehkou váhu. Zejména herečky tvrdily, že Vlasta Dálková dovede z kávové sedliny vyčíst pozoruhodné věci.

Tohle se doktorka Hůrková dozvěděla při natáčení pořadu a navzdory premiérové trémě nedovedla potlačit svou vrozenou zvědavost. Tím spíše, že Vlastu Dálkovou nebylo třeba přemlouvat. Jako každá úspěšná amatérka se ráda předváděla, a tak uvítala i svou novou klientku velmi ochotně a přátelsky.

„Co vím, to povím,“ ujistila doktorku, „a nic nesmlčím. Odhalím vám nedalekou, ba i vzdálenější budoucnost, aniž bych prahla po odměně. Bude vás to stát jenom jedno kafičko, které si nadto sama vypijete!“

Což se vzápětí stalo. Doktorka Hůrková předala hrníček proslulé vědmě.

„Nevím, jestli vám to bude stačit,“ usmála se. „Silnou kávu tady rozhodně nedělají a z této sedliny toho zřejmě mnoho nevyčtete.“

„Jsem na ztížené podmínky zvyklá,“ řekla Vlasta, „a určitě si s tím poradím!“

Potom se dlouze podívala na dno hrníčku. Nezačala však švitořit, jak bývalo jejím zvykem. Mlčela a zřejmě úporně uvažovala.

„Paní doktorko,“ vysoukala ze sebe posléze, „jestli můžete, nevzdalujte se v příštích dnech z Prahy!“

„To rozhodně nepřichází v úvahu,“ zavrtěla hlavou Eva Hůrková. „Mám naléhavou práci v jižních Čechách. Přesně řečeno na zámku Modrá Voda.“

„A nedalo by se to – alespoň o čtrnáct dní – nějak odložit?“

„Jak bych to zdůvodnila?“

„Člověk s fantazií, jakou máte vy, si vždycky dovede něco vymyslet!“

„Ale proč?“

„Protože vám hrozí veliké nebezpečí.“

„Nehoda?“

„Neřekla bych. Je v tom muž.“

„To zní zajímavě.“

„Jenom zdánlivě. Ten člověk, který je schopen vám ublížit a s nímž byste se ve svém zájmu neměla setkat, je surové, úchylné individuum.“

„Sadista?“

„Zřejmě. A právě vy jste schopna ho vzrušit natolik, že se odhodlá ke své první vraždě.“

Doktorka Hůrková se rozesmála.

„Paní Dálková,“ nutila se do bezstarostného tónu, „takhle děsíte každou ženu, která před vámi vypije kávu?“

„Dosud jsem k tomu neměla příležitost,“ zavrtěla hlavou Vlasta, „ale ve vašem případě to považuji za nezbytné. Zůstanete-li v Praze, jste v naprostém bezpečí.“

„Jenomže to právě nemohu,“ řekla Eva. „Představte si, že byste měla na venkově natáčet film a někdo vás předtím varoval, jako jste to udělala vy mně. Poslechla byste?“

„Pravděpodobně ne.“

„Tak vidíte!“

„Přesto vás prosím, abyste to ještě uvážila. Strašně nerada bych vám šla na pohřeb.“

Řekla to tak vážným hlasem, že doktorku poněkud zamrazilo v zádech. Jenomže mrazení v zádech není žádným přesvědčivým důvodem k odložení pracovních povinností. A o cestě doktorky Hůrkové na zámek Modrá Voda bylo již rozhodnuto. Ani předpověď Vlasty Dálkové na tom nemohla nic změnit.

Jen příprava k služební a studijní cestě byla nyní méně radostná. Doktorka Hůrková se nedovedla zbavit určité nervozity a mrzutosti, které se jí zmocňovaly zcela proti její vůli. Křehká, subtilní a velice hezká žena nerada slyší povídání o sadistech, byť byli jen vyčtení z kávové sedliny.

„Já husa,“ spílala si Eva, „jsem se musela spustit a dát se do tak hloupé a pošetilé hry! Samozřejmě, že na té předpovědi není ani zbla pravdy, ale přece jen... Teď se budu na Modré Vodě bát vyjít i do zámeckého parku!“

Podobné vyhlídky ji vůbec netěšily už proto, že předtím viděla svůj týdenní pobyt na Modré Vodě docela jinak. Představovala si, že jen letmo nahlédne do zámeckých kronik, ověří v nich některé zajímavé hypotézy profesora Suchánka a většinu času pak stráví v nádherné přírodě, s jakou se jinde lze jen těžko shledat. Plánovala si vycházky a výlety. Ale cožpak by nyní měla z něčeho takového skutečnou radost? Za každým kmenem stromu by tušila zavilého sadistu, který se ji chystá uskrtit. Nebo snad tlouct? Zastřelit? Vida, tohle Vlasta Dálková nijak neupřesnila.

Nakonec doktorku Hůrkovou napadlo, že by snad přece jen mohla zůstat v Praze. Vymluvit se na náhlou nevolnost nebo nějakou chorobu. Ta mladičká Žitnarová by určitě ráda jela do Modré Vody místo ní. Už proto, aby si u profesora Suchánka náležitě šplhla. Chvilí o této možnosti docela vážně uvažovala, pak ji však jednoznačně zamítla. Což by si mohla ještě sama sebe vážít, kdyby brala takovou hloupost vážně? A jak by se asi bavili ti, kteří v televizním bufetu slyšeli předpověď Vlasty Dálkové! I herečka sama by se jistě potrhala smíchy, až by se jí doneslo, že Eva zůstala ze zdravotních důvodů v Praze!

Bylo tedy třeba odjet a doktorka Hůrková v pondělí plánovanou cestu opravdu uskutečnila. Krásný slunečný den ji nakonec přece jenom vrátil dobrou náladu a obavy, plynoucí z věštby herečky Dálkové, se rozplývaly jako malé bílé obláčky na modré obloze. Jela opatrně a bez povšimnutí míjela naléhavě mávajícím stopaře. Což kdyby se z některého škemrajícího vousáče u silnice vyklubalo nebezpečné individuum? Ta předpověď je samozřejmě nesmysl, ale proč zbytečně riskovat?

Do městečka dorazila Eva Hůrková před polednem. Zašla do jediného hotelu, který se jmenoval Bílá růže, na oběd, protože se jí nezdálo

vhodné navštívit kastelána Starku, překypujícího pohostinností, právě před obědem. Kuchař v Bílé růži ostatně nepatřil k nejhorsším a také se nesnažil na účet zákazníků co nejrychleji zbohatnout. Eva si pochutnala na pravých jihočeských bosácích a uvažovala, jak má dále postupovat. Rozhodla se nezamlouvat si prozatím pokoj v hotelu a zkusit to s noclehem na zámku. Tam se vydala kolem druhé hodiny odpolední.

I když o Starkových hodně slyšela, jejich přivítání předčilo všechno její očekávání. Kastelán se ženou hýřili srdečností a okamžitě Evě nabídli pokoj, a to nikoliv nějaký zastrčený kamrlík. Doktorka se mohla nastěhovat do místnosti, v níž občas spávali vzácní hosté, včetně několika ministrů, kteří sem jezdili na lov jelenů. Za takové situace pochopitelně ztratil skromný a konfekční pokoj v hotelu Bílá růže jakoukoliv přitažlivost.

Starkovi byli očividně rádi, že mají hosta z Prahy a věnovali se mu s péčí takřka dojemnou. Za chvíli byla Eva na zámku jako doma a veškeré její obavy se rozplynuly. V tak příjemné a poklidné atmosféře se přece nemůže přihodit nic, co by ji mohlo vyděsit nebo jí dokonce ublížit!

Kastelán Starka provedl doktorku Hůrkovou zámek a pochlubil se mnoha uměleckými díly. Nakonec jí zavedl do prostorné zámecké knihovny.

„Tady můžete pracovat, jak vám bude libo,“ řekl, „a nikdo vás nebude rušit.“

Evu okamžitě upoutala několikadílná kronika Modré Vody, kterou sem vlastně přijela studovat. Měla profesoru Suchánkovi přivést pokud možno co nejvíce informací o Hubertovi z Modré Vody, v jehož pohnutém životě bylo prý nemálo temných míst. Když se se svým úkolem svěřila Starkovi, ukázal kastelán na stěnu, kde visel obraz, nepůsobící právě příjemným dojmem. Jednalo se o podobiznu podmračeného a zavile hledícího muže, zjevně drsné až surové povahy. Jeho pyšný pohled jako by vystupoval z obrazu a snažil se ujařmit své okolí.

„Tady ho máte v plné kráse,“ řekl Starka, „a v kronice se o něm dočtete hodně zajímavých věcí. Bohužel si však sotva získá vaše sympatie. Proslul jako krutý a bezohledný člověk, kterému nebylo nic tak vzdáleno jako ušlechtilost a rytířské chování. Olupoval své sousedy, vyzýval k soubojům starce, kteří proti němu neměli šance a vždycky se zcela

bez zábran spojoval s těmi silnějšími. Svě dvě manželky utýral k smrti a jedinou dceru probodl mečem. Hovoří se i o vraždách několika dívek, které zde na zámku sloužily.“

„Hezký životopis,“ konstatovala doktorka. „Profesor z něho bude jistě mít radost!“

„Škoda, že ten obraz má tak značnou uměleckou hodnotu,“ hleděl na podobiznu násilníka Starka, „a musí zde být vystaven. S rozkoší bych jej uklidil do sklepa!“

Ani Evě se pan Hubert příliš nezamlouval, ale rozhodovat o umístění obrazů nepatřilo k jejím pravomocem.

„Chvíli tady ještě zůstanu,“ rozhodla se Eva, „a alespoň informativně si zalistuji v kronikách. Jsem už zvědavostí zcela bez sebe!“

„Jak myslíte,“ řekl kastelán, „ale příliš to nepřehánějte! Na studium máte přece několik dní a po cestě jste jistě unavená. Rozhodně ale nesmíte zmeškat večeri! Manželka si dá na vaši počest jistě záležet a byla by zklamaná.“

Eva milé pozvání s vděkem přijala, ale nicméně, jakmile Starka odešel, vrhla se nedočkavě na kroniku. Hubert z Modré Vody ji hluboce zajímal. Kronikář také tuto osobnost ve svém díle rozhodně neodbyval. Ačkoliv se snažil o mírný a uctivý tón, příliš se mu to nedařilo. Bylo zřejmé, že Hubert z Modré Vody patřil k ničemům, kteří se nerodí každý den. Šířil kolem sebe zlobu a nenávisť, liboval si v násilí a všude se o něm hovořilo jako o černé ovci starého a úctyhodného rodu.

Doktorka si počala dělat výpisky, když pojednou zaslechla pod stolem šramot. Vzápětí se jí cosi otřelo o nohy. Téměř se polekala, ale jediný pohled k zemi ji stačil naprosto uklidnit. U nohou jí seděl a vrtěl ocáskem malý bílý psíček. Vymydlený, načesaný a jakoby přichystaný k účasti na výstavě. Podíval se na Evu a přátelsky zaštěkal.

„No ne,“ pohladila ho, „kde ses tady vzal?“

Pejssek zakňučel a vyskočil jí na klín. Zřejmě se rád mazlil a doktorka mu byla sympatická.

„Co jsi vlastně za rasu?“ drbala ho Eva za ušima. „Vypadáš trochu jako pudlík a trochu jako...“

Nedořekla to, protože si na druhou rasu nemohla vzpomenout. Marně tápala v paměti.

„V každém případě jsi ale psisko velice vznešené,“ řekla, „přítulné a milé. Umíš dávat pac?“

Psíček dovedl vše, na co si vzpomněla. Skotačil, olizoval ji, válel sudy a vskakoval s bujarým štěkotem do výšky. Za chvíli se však unavil. Přiběhl ke dveřím a zaškrábal na ně.

„Chceš ven?“ pochopila Eva. „Už jsem tě začala nudit?“

Trochu se jí to dotklo, ale pustila psíčka na chodbu. Pak se vrátila do knihovny a znovu se pohroužila do stránek kroniky. Musela ovšem připustit, že intermezzo s psíčkem jí bylo příjemné. Malý bílý pejsek jí pobavil a rozptýlil. Rozhodně se do tohoto půvabného zámku hodil více než nějaký nevyčválaný mordýř.

„Ten Hubert patřil na popraviště,“ rozhodla doktorka po několika dalších stránkách četby, „může si gratulovat, že zemřel v Itálii na cholera!“

Ale to už klepal na dveře knihovny kastelán, aby upozornil hosta, že je načase jít k večeři. Když Starka mluvil o kuchařském umění své ženy, ani trochu nenadsazoval. Večeře byla opravdu znamenitá. Doktorka Hůrková nepatřila sice k vyhlášeným pražským gurmánům, ale tentokrát si na jídle vskutku pochutnávala a mezi jednotlivými sousty vykřikovala nadšením.

„Zapadlí géniové dosud existují,“ tvrdila, „a vy, paní Starková, jste toho jedinečným dokladem. Vaříte lépe než většina šéfkuchařů v interhotelích!“

Paní Starková byla v sedmém nebi a Eva si její speciality stále pochvalovala, až na jejím talířku zbyla jen hromádka kostiček. A tehdy si vzpomněla na bílého psíčka.

„Kdepak ho máte?“ zeptala se. „Snad není venku?“

Manželé se na sebe významně podívali.

„Ale ne, paní doktorko,“ řekl kastelán rozpačitě, „my pejska opravdu nemáme.“

„To není možné,“ polemizovala Eva. „Viděla jsem ho na vlastní oči, a dokonce jsem ho chovala na klíně. Byl velice milý. Přece nechcete tvrdit, že sem zaběhl zvenčí.“

„Tohle nám nemá dělat,“ zamračila se paní Starková. „Jednou z toho mohou být pěkné mrzutosti! Nakonec kvůli němu přijdeme o místo. Proč se producíruje před cizími lidmi?“

„Tak vidíte, že je váš!“ vykřikla doktorka. „A proč si kvůli němu děláte takové starosti? Jak by vám takové sladké stvoření mohlo způsobit nějakou nepříjemnost?“

Starka chvíli váhal s odpovědí, ale pak se rozhodl.

„Pojďte, paní doktorko, se mnou,“ vyzval Evu. „Něco vám ukážu. Ale snažně vás prosím, abyste si to nechala pro sebe!“

Nechápala, ale souhlasila. Kastelán ji vedl chodbou ke knihovně. Otevřel však dveře do sousední místnosti, vstoupil a rozsvítil světlo.

„Podívejte se na ten obraz, ale důkladně!“

Doktorka uposlechla a málem vykřikla překvapením. Zírala na portrét jakési šlechtičny, která hladila malého bílého psíčka, ležícího jí na klíně.

„Je to on?“ zeptal se Starka.

Doktorka němě přikývla.

„Předpokládám, že ano,“ vzdychl kastelán, „ačkoliv až dosud byl poměrně rozumný. Vzdaloval se sice někdy z obrazu, ale jen ve chvílích, kdy jsme byli sami. I tak jsme vždy trnuli hrůzou. Co kdyby se mu něco stalo a on se nemohl vrátit? Obraz by byl znehodnocen a vina by padla na naše hlavy. Jak bychom se mohli bránit? Kdo by nám věřil?“

Doktorka Hůrková se snažila pochopit podstatu věci. Příliš se jí to však nedařilo. „Přece nechcete tvrdit,“ koktala, „že ten psík může opustit své místo v obraze a toulat se zámkem? To odporuje všem přírodním zákonům!“

„To jistě,“ souhlasil Starka. „Jenomže ten pes se zřejmě o přírodních zákonech nevyzná. Ať mu domlouvám sebevíc, neposlouchá nás a dělá si co chce!“

„A nejde o dva podobné psy?“ zeptala se.

„Ten obraz byl namalován před téměř třemi sty lety,“ vysvětloval kastelán, „a tahle rasa zámeckých psíků už dávno přestala existovat. Ať chceme, nebo ne, musíme si přiznat, že to zvíře uniká z obrazu a hledá si rozptýlení v jiném prostředí.“

„Nemáte skleničku koňaku?“ zaúpěla doktorka.

„Vrátíme se k nám,“ navrhl Starka, „a něco ostřejšího určitě najdeme.“

Doktorka pohlédla ještě jednou na obraz a zdálo se jí, že psíček na hraběncině klíně přátelsky zavrtěl ocáskem. „Pane Starko, pojďte!“ vyhrkla. „Podruhé bych to už nesnesla!“

Vrátili se do bytu Starkových a napili se. Měli to zapotřebí. Pak si ale doktorka vzpomněla na pana Huberta z Modré Vody. Jeho sugestivní podobizna visí přece v knihovně. A když v tomto podivném zámku může z obrazu vystupovat malý psíček, proč by nemohl totéž učinit i surovec a mnohonásobný vrah? Ten by si ale sotva počínal tak nevinně! Choval by se dle své přirozenosti. Hledal by oběť a vraždil by!

Eva cítila najednou nepříjemné mrazení po celém těle. Věštba Vlasty Dálkové začala znovu působit. Dokonce mnohem intenzivněji než předtím. Potencionální vrah dostával náhle konkrétní rysy. Měl i své jméno, z něhož číselna hrůza. Hubert z Modré Vody. Chce se snad Evě pomstít za to, že se přijela štourat v jeho odsouzeníhodné minulosti?

Manželům Starkovým neušla náhlá změna v Evině chování. Vypotávali se na důvod a rozpačitá Eva se posléze přiznala.

„To nemůže být náhoda,“ mínila. „I kdybych mávla rukou nad předpovědi té herečky, cožpak mohu pominout varování malého bílého psíka?“

„Jaké varování?“ podivil se Starka. „Prostě si jen odskočil z obrazu, jak to mívá ve zvyku!“

„Tentokrát to má svůj význam,“ trvala na svém Eva. „Já věřím, že mi psík naznačil, co se může stát. Tak jako opustil obraz on, může to udělat i Hubert z Modré Vody.“

„Dosud to nikdy neudělal.“

„To není argument! Nemůžete popřít, že se u vás takové věci dějí!“

„Zcela výjimečně. A vždycky je to jenom psík.“

Doktorku Hůrkovou to ale ani trochu neuklidnilo. Trvala na svém a vyvodila z toho důsledky.

„Nebudu tady spát,“ rozhodla se, „protože bych umřela do rána strachy. Půjdu dolů do hotelu.“

Ani jí to příliš nerozmlouvali. Věděli, že by pro ni nocleh na zámku byl vším možným, jenom ne příjemným odpočinkem.

„Doprovodíme vás alespoň k hotelu,“ navrhl Starka. „Pro nás to bude příjemná procházka a vy nebudete stále myslet na tu ošklivou shodu okolností. Pokusíme se vás s manželkou trochu rozptýlit.“

Přijala návrh s povděkem. Nebyla ve své kůži, a tak by pro ni mohla být cesta neznámými místy skutečným utrpením. Starkovi se upřímně

snažili, aby se zbavila nepěkných myšlenek. Doprovodili ji do hotelu a odešli, teprve když byla ubytována.

„Je velice rozrušená,“ konstatoval kastelán, „ale teď už je v naprostém bezpečí.“

„A u nás by nebyla?“ podivila se manželka.

Starka pokrčil rameny. „Zase by ji mohl vyděsit psík,“ soudil, „a ona má nejen labilní nervy, ale i bujnou fantazii. Takhle je to rozhodně lepší!“

Kolem půlnoci se Starkovi odebrali na lůžko a záhy hluboce usnuli. Nespali však dlouho. Asi za půldruhé hodiny je probudilo pronikavé a zoufalé psí vytí. Vycházelo nepochybně z knihovny. Starka přes sebe přehodil župan a vyšel na chodbu. Rozsvítil všechna světla, ale vytí neustávalo. Otevřel tedy dveře do knihovny. Spatřil malého bílého psíka, jak sedí uprostřed místnosti a usedavě naříká. Příchozího kastelána si vůbec nevšiml a rozhodně nebyl nakloněn nějakým hrám nebo škádlení. Vyl bez přestání několik minut a teprve potom vstoupil s ohonem staženým mezi běhy zpět do obrazu.

Právě v té době doktorka Hůrková vydechla naposledy. V hotelovém pokoji ji uskrtil násilník, který pochopitelně neměl s panem Hubertem nic společného.

Bloudění

Burian dával každý pátek sloužit mši za duši své zesnulé maminky. Ne že by byl nějak mimořádně nábožný, ale maminka ho o tuto službu velice úpěnlivě prosila. Domnívala se, že je v moci ďábla, který ji ovládl již před šedesáti lety.

Často o tom dnu, který údajně rozhodl o jejím dalším osudu, vyprávěla.

Stalo se to u Olomouce, kde bydlela v malé vsi, odkud to bylo do města pěšky téměř dvě hodiny. Jako sedmnáctiletá dívka chodívala s kamarádkou dvakrát týdně do města. Samozřejmě ne na výlet. Dívky nosily na trh různé zboží, které prodávaly až do večera. Chodily mezi lukami a poli, kde bylo zejména po setmění těžké nezabloudit. Byl zde pouze jeden orientační bod, který bezpečně pomáhal. Asi v polovině cesty se tyčila k nebi vysoká, zcela osamocená borovice. Zelený maják. Ta je ve chvílích, kdy byly na pochybách, vždycky nasměrovala tam, kam potřebovaly dojít.

Tím dnem, který stařenka považovala za osudný, byl 9. leden. Mlhavý, mrazivý a po všech stránkách nepříjemný. Dívky došly do Olomouce a zimomřivě přešlapovaly na trhu až do setmění. Když už bylo jasné, že se další kupci nedostaví, sbalily zbytek zboží a vydaly se na zpáteční cestu. Louky, pokryté silnou vrstvou sněhu, splývaly v jedinou nekonečnou bílou plochu. Navíc houstla mlha a nikde nebylo vidět ani živáčka.

Dívky přidaly do kroku, aby co nejdříve dorazily do tepla svých domovů. Jenomže výsledek jejich snažení byl velice ubohý. Brodily se sněhem už téměř dvě hodiny, ale dosud nenarazily na starou borovici, která by je ujistila, že jsou na správné cestě. Začaly propadat panice. Po další hodině zmateného klopytání se bezradně zastavily. Shodily ze zad nůše a začaly se úpěnlivě modlit. Byly zkrěhlé zimou a nedovedly si představit, jak obstojí v dlouhé mrazivé noci. Pak se pokusily vrávorat dál, ale začalo sněžit a velké vločky jim zalepovaly oči. Naděje na nalezení správné cesty se minutu za minutou rozplývala. V té chvíli dívka, která se teprve později

stala paní Burianovou, řekla: „Pánbůh nás nechá zmrznout. Nestojíme mu za záchranu. Kdyby nás zachránil alespoň ďábel!“

Sotva to dořekla, ozval se nedaleko odtud cinkot rolniček. Pohlédly tím směrem a spatřily saně, tažené dvěma černými koňmi. Opratě třímal muž, celý zahalený do černého kožichu. Saně byly ozářeny dvěma červenými lucernami.

Dívky se rozběhly vstříc nočnímu povozu, mávaly rukama a prosily o pomoc. Marně. Saně zrychlily a muž v kožichu pobídl koně bičem k vyššímu tempu. Na zoufalé dívky se ani nepodíval. Saně zmizely kdesi za závějemi a už byl slyšet jenom slábnoucí cinkot rolniček.

Dívky se rozplakaly, ale vzápětí se jejich nářek proměnil v bezmezný jásot. Stály totiž přímo pod mohutnou borovicí, která jim neklamně ukazovala cestu zpět do života.

Strašlivé doznání

Na smrtelné posteli, lépe řečeno válečně, těžce dýchal stařec Vižďálek. Nic již od života nečekal, neboť s devadesátkou na krku nelze dělat kdo-víjaké vylomeniny. Je třeba brát život, jaký je.

Hodiny s kukačkou odrachotily půlnoc. Stařec sebou zazmítal a těžce oddychl.

„Jsi tu, Anežko?“ zasípal naléhavě.

„Jsem, Viléme,“ odvětila nemladá již stařena a promptně usedla na židli vedle umírajícího chotě.

„Umírám, Anežko,“ konstatoval stařec pesimisticky.

„Ale ne,“ bránila se starucha, neboť soudila, že se to sluší.

„Ba, ba,“ vzdychl manžel, „umírám přesně sedm týdnů a šest dní po naší diamantové svatbě. Nemilosrdná smrt mě co nejdříve zkosí a já odkvačím tam, odkud již není návratu. Zajisti pohřeb žehem, je to pokrokové a ekonomicky výhodné.“

„Zajistím,“ slíbila babička s nevšední ochotou.

„Ale dřív, než zemřu,“ soukal ze sebe kmet, „musím se ti svěřit s něčím, co trápí mé svědomí již drahnou řadu let. Jak jistě víš, nebylo naše jinak šťastné manželství požehnáno potomkem.“

„Není divu,“ pravila stařena, pýříc se, „neboť ses celých šedesát let choval cudně a zdrženlivě. Nikdy mezi námi nedošlo k důvěrnostem, které předcházejí těhotenství.“

„Ne, nikdy,“ řekl stařec, „a jistě sis proto učinila zkrslé představy o mé mužnosti. Dnes, několik minut před svým skoncem ti sdělím pravý důvod svého počínání. Miloval jsem tě, Anežko, jako nikoho na světě. Nemohl jsem si vzít za ženu nikoho jiného než tebe. Jenže tento úmysl pojal i čepičář Bendl, který se mi stal nepříjemným a zavilým sokem!“

„Ach ano,“ vzpomněla si stařenka.

„Čepičář Bendl byl muž, který se nevzdává cíle, jež si jednou vytkl,“ pokračoval stařec, „a jelikož mu nechybělo osobní kouzlo a slušný

majetek, obával jsem se, abys mu ve slabé chvíli nepodlehla. Představa, že by ses mohla octnout v jeho náručí, mě děsila a doháněla k šílenství. Tak jsem se rozhodl, že ho zavraždím.“

Stařena mlčela. Velká ručička na hodinách se zvolna sunula od jedničky ke dvojce a za oknem táhle zavyl pes.

„Byl jsem tou myšlenkou přímo posedlý,“ šeptal horečně stařec, „a promýšlel jsem všechny možnosti. Pak se nečekaně naskytla příležitost. Byl mlhavý říjnový den, nebylo vidět na krok. Čepičář Bendl tě pozval na procházku k roklím a ty jsi přijala. Netušili jste však, že se vám na paty přilepil stín, připravený vraždit. Šel jsem za vámi s pevným odhodláním rozetnout gordický uzel. Dvě hodiny jsem vás sledoval a chystal se k činu. Pak jsi na okamžik někam odskočila. Využil jsem tvé nepřítomnosti, vrhl se na čepičáře a shodil ho do propasti. Jak jistě víš, vysvětlovalo se to později jako sebevražda z nešťastné lásky.“

Stařena mlčky přikývla.

„Čekal jsem, že se mi po tom činu uleví, ale nestalo se tak,“ hořekoval stařec, „naopak, bylo to ještě horší. Výčitky svědomí mě sžíraly a mučily, takže jsem se rozhodl sám sebe krutě potrestat. Jelikož motivem mého hnusného činu byla bezuzdná vášeň k tobě, byl trest nasnadě. Ztrestal jsem se tím, že jsem se tě po celý zbytek života ani nedotkl. Žil jsem jako mnich, ačkoli jsem při tom trpěl jako zvíře. To je všechno, Anežko.“

Nastala chvíle děsivého ticha, která trvala do čtvrt na jednu a pět minut.

Pak se ujala slova stařena.

„Také se ti k něčemu přiznám, Viléme,“ pravila pevným hlasem, „a nepochybuji, že tě to překvapí. Nejsem Anežka, nýbrž čepičář Bendl. V to osudné odpoledne byla Anežce zima a já jsem jí půjčil svůj plášť. Tak se stalo, že sis nás v mlze spletl a svrhl jsi do propasti milovanou dívku. Jelikož jsem ihned pojal podezření a rozhodl se vraha usvědčit, namaskoval jsem se za Anežku. Provdal jsem se za tebe a celých šedesát let usiloval o to, abys skončil na šibenici, jak zasloužíš. Leč teprve nyní jsi přiznal svůj ohavný zločin, bídáku! Smrt tě vyrve spravedlnosti a nebohá Anežka zůstane nepomstěna!“

„Čepičáři, odpusť!“ zakvílel vrah a zemřel.

Čepičář na něho pohlédl s netajenou nenávisť, ale pak se ne jeho tváří usadil mír.

„Konečně, jsem přece jenom jeho zákonitá manželka,“ pravil a zatlačil nebohému vrahounovi oči.

Alkoholik Brebera

V hostinci U červeného křečka si ke mně přisedl ošuntělý muž s inteligentním obličejem. „Jmenuji se Brebera,“ představil se, „a chci vás poprosit, abyste mi zaplatil jedno pivo.“

Vyhověl jsem mu.

„Jsem notorický alkoholik,“ pravil Brebera, „a není mi pomoci. Devětkrát jsem byl na záchytce, šestkrát jsem pod vlivem alkoholu spáchal závažné trestné činy. Ale takový je život.“

„Svatá pravda,“ řekl jsem, „ten dělá to a ten zas tohle.“

„Já ustavičně piju,“ řekl Brebera, „a bohdá se upiju k smrti. Nikdo mě nepolituje, neboť jsem padouch. Nejsem hoden hrdého názvu člověk! Jsem zvíře, jsem parazit!“

„Neplačte,“ těšil jsem ho, „mohl vás stihnout horší osud. „Můj strýc Julius si odskočil opravit komín, a již se nevrátil. A byl to člověk plný ideálů.“

„Já jsem také býval plný ideálů,“ šeptal Brebera. „Ale to už je dávno. Chodil jsem s dívkou Jarmilkou, které jsem napsal do památníku: Lásku ničí nevěra, to ti přeje Brebera.“

„Krásný verš,“ pochválil jsem ho, „a že jste tak náhle zpustl? Propadl jste alkoholu, když vás zradila Jarmila?“

„Jarmila mě nezradila,“ odvětil Brebera, „ale musím vám prozradit, že padouchem jsem se stal teprve pod vlivem alkoholu. A alkoholu jsem propadl na vojně.“

Podívil jsem se.

„Začalo to jednoho říjnového odpoledne,“ vzpomínal, „bylo sychravo a já jsem neměl ani vindru. Tehdy jsem otevřel svou tornistru a našel jsem v ní maršálskou hůl. Napadlo mě, že bych s ní mohl skočit do antikvy. Říkal jsem si, že mi za ni třeba něco dají.“

„A dali vám?“ zeptal jsem se se zájmem.

„Dali mi tisíc korun,“ řekl Brebera, „byla to unikátní maršálská hůl, pro sběratele jako dělaná. Vedoucí antikvy si mnul ruce a liboval si, že takový pěkný kousek již neměl na skladě hezkou dobu.“

„Měl jste tedy tisíc korun,“ pravil jsem, „na vojáka jsou to slušné peníze.“

„To byl také začátek mého konce,“ vzdychl Brebera. „Tolik peněz na jednu mě zkazilo. Zašel jsem do vinárny a pak jsem tam chodil denně. Jarmile jsem napsal, že ji už nemiluji a že naší lásce je konec.“

„Škoda,“ řekl jsem, „ale s tisícikorunou jste přece nemohl dlouho vydržet.“

„Stačilo to k tomu,“ pravil, „abych si na alkohol zvykl a aby se ve mně probudily zločinecké sklony. Jedné noci jsem otevřel tornistru vojína Tukláška a zcizil jsem jeho maršálkou hůl. V antikvě mi za ni dali šest set korun, které jsem propil do posledního haléře!“

„Stal jste se tedy zlodějem,“ konstatoval jsem, „a okrádal jste své kamarády!“

„Ano,“ řekl, „během jediného měsíce jsem prodal maršálské hole vojínů Malíka, Tyrpekla, Počepického a Vrby. Dávali mi za ně už jen po dvou stovkách. Pouze za maršálskou hůl desátníka Kobzy jsem dostal o něco víc. Vedoucí antikvy tvrdil, že poptávka po maršálských holích není tak velká a požadoval po mně jiný artikl. Jenomže vojáci měli ve svých tornistrách pouze maršálské hole.“

„A jak jste to vyřešil?“ ptal jsem se.

„Vylupoval jsem tornistry u celého praporu,“ přiznal se Brebera, „maršálské hole jsem svazoval po šesti a svazek prodával v antikvě po sedmdesáti korunách. Jistě si dovedete představit, kolik úsilí jsem musel vyvinout, abych sehnal peníze na svůj milovaný alkohol! Když jsem odcházel z vojny, byl se mnou ámen!“

„Pak už jste tornistry vylupovat nemohl,“ řekl jsem.

„Už ne,“ vzdychl, „jednou jsem se pokusil vniknout do kasáren, ale málem mě zastřelili. Musel jsem si na alkohol vydělávat jinak. Přepadal jsem osamělé ženy, prodával cizí psy, a přede vším jsem žebral. Dnes jsem ztratil jednu ze svých posledních nadějí.“

„A jakou?“ zeptal jsem se.

„Doufal jsem, že budu povolán na pravidelné vojenské cvičení, kde se opět dostanu k tornistrám a maršálským holím,“ řekl Brebera, „a zašel

jsem kvůli tomu na vojenskou správu. Major Parmazán mě ujistil, že s tím nemohu počítat. Všichni jsou proti mně, všichni mě chtějí zničit!“

Opět se žalostně rozplakal.

Poručil jsem mu ještě jedno pivo. Brebera je vypil, usmál se na mne a vzápětí usnul jako malé dítě.

Konec Rasputina v Novém Strašecí

Malíř Jiří Winkler nepopíral, že je vzrušen. Byl to u něho nezvyklý pocit a věci, které ho dovedly vyšínout z rovnováhy, nebylo mnoho. Člověk, který přežije světovou válku, pětileté manželství s hysterickou ženou a komplikovanou operaci žlučníku, nebývá snadno překvapen a zaskočen okolnostmi. Ale nyní, kdy se pan Hrůza zmínil o voskovém panoptiku Arkadije Sucharevského, měl co dělat, aby zachoval důstojný klid.

Arkadij Sucharevskij byl jedním z bělogvardějských emigrantů. Byl příliš tělnatý na to, aby se živil jako gigolo nebo barový tanečník, příliš líný, než aby čistil v hotelu boty nebo rozvážel na trh kedlubny, a příliš chytrý, než aby zapadl do galerky pražských podvodníků. Arkadij Sucharevskij byl svým způsobem formát.

Krátce po svém útěku před revolucí se v Československu oženil s jedinou dcerou majitele střelnice a řetízkového kolotoče. Brzy ho opojila atmosféra poutí a fidlovaček, takže začal spřádat odvážné plány. Pochopil, že je třeba dát lidem kulturu, a přesvědčil tchána, aby investoval peníze do voskového panoptika. Tchán sice myslel spíš na selskou usedlost u Humpolce, ale výřečný zeť mu agrárnické nápady dovedl rozmluvit. Tak vzniklo voskové panoptikum Arkadije Sucharevského a jeho duchovní otec se stal jeho prvním ředitelem.

Byl to zajímavý podnik veskrze světového významu. Zatímco jiná panoptika si libovala v laciných senzacích a mixovala tradiční Napoleony s dámami polosvěta a sexuálními vrahy, Arkadij Sucharevskij seznamoval diváky se slavnými postavami ruských dějin. Byl zde Stěnka Razin s kněžnou, kterou hodil do Volhy, všichni možní carové a carevny, slavný geniální zloduch Rasputin i se svým vrahem knížetem Jusupovem, celkem čtyřicet voskových figurín, jež dávaly divákovi nahlédnout přímo osvětově do široké ruské duše.

Malíř Winkler navštívil Sucharevského panoptikum ještě v době, kdy maloval pouze prstem po okenních tabulkách v tramvaji, ale i tak na něho zapůsobilo hlubokým dojmem. Zejména si vzpomínal na umírajícího donského kozáka, který ležel na podlaze s hrudí zbrocenou červeným inkoustem a smrtelně chroptěl. Ano, chroptěl, neboť měl měch na způsob harmonia a panu Sucharevskému stačilo několikrát šlápnout, aby iluze umírání byla naprostá. Voskové panoptikum Arkadije Sucharevského bylo velkolepé velkovidadlo a na všech poutích od Šumavy k Tatrám sklízelo velké úspěchy.

Jenže potom přišla válka a pohledy do široké ruské duše se staly nežádoucími. Po válce se zase nezdál vhodný výběr figurín, a kromě toho Sucharevskij trpěl tak silnou záduchou, že jeho odborný výklad (pomineme-li ideologické aspekty) nepřipadal v úvahu. Nad voskovým panoptikem jako by se slehla zem. Míjely roky a tato nádherná produkce upadla v zapomenutí.

Jiří Winkler se stal malířem, později známým malířem, a ještě později si koupil vilu ve Střešovicích. Protože byl zuřivým sběratelem a milovníkem starožitností, snášel sem s nevšední trpělivostí veškerou žoužel, kterou z řádných domácností vyhazovali. Staré gramofony a flašiny, petrolejové lampy a kolovrátky, sošky a sochy, meče, halapartny a kinžály, mumie, lidské lebky, ještěry v lihu a vůbec všechno, co v normálních lidech budí zasloužený odpor. Jeho vila se zvolna měnila v muzeum a sám malíř, když musel v noci náhle opustit lože, zakopl alespoň dvakrát o železného rytíře, nabodl se na kopí nebo na špičku meče, eventuálně kopl bosým palcem do patnáctilibrové věžeňské koule.

Leč přes tuto hojnost pitvorností nebyl mistr spokojen. Stále mu zde ještě cosi chybělo. A čím dále nad tím přemítal, tím víc si uvědomoval, co mu vlastně chybí. Předmět jeho touhy se mu vybavoval stále zřetelněji. Ano, už o tom nemohlo být sporu. Byly to figuríny z voskového panoptika Arkadije Sucharevského, které ho v dětství tak fascinovaly! Jak by bylo nádherné, mít zde alespoň některé z nich! Dva tři cary, nějakou tu kněžnu, samozřejmě Rasputina a zcela určitě donského kozáka!

A tu se zčistajasna dostavil pan Hruža. Starý pán, který si k penzičce přivydělával tím, že dohazoval sběratelům laciné nahodilé koupě. Winklerovi takhle přihrál zcela nedávno kolekci modlicích mlýnků, rabínskou

čepici a dva harémové biče. Winkler si od něho příliš nesliboval. Snad zase někde vyšťoural nějaký hrací strojek nebo středověká mučidla.

Ale pan Hrůza měl tentokrát v rukávu eso. Když jen tak mimochodem utrousil, že objevil voskové panoptikum Arkadije Sucharevského, pokoušely se o Winklera mdloby.

„Sucharevs... panoptikum?“ vyrazil ze sebe po chvíli. „Myslel jsem, že už dávno vzalo za své!“

„Ale kdepak,“ usmál se čiperný stařík. „Je v Novém Strašecí na půdě rodinného domku. Uniformy už sice ztratily lesk, ale figuríny jsou v kompletním stavu. Je jich přesně čtyřicet.“

„A jak jste se to dozvěděl?“ zeptal se malíř.

„No, však mě znáte!“ řekl pan Hrůza. „Kam já všude nevlezu! Jezdím po venkově a sháním pro sběratele všechno možné. Petrolejové lampy, staré mlýnky, klíče a tak. Někde mě pustěj na půdu, abych si vybral, a nic za to nechtějí. To je potom kšeft. Jinde se se mnou handrkujou, a ještě jinde mě prostě vyhoděj. Ale člověk musí mít v tomhle podnikání hroší kůži!“

„To všechno vím!“ bručel Winkler. „Zkraťte to!“

„No dobrá,“ souhlasil pan Hrůza, „v Novém Strašecí jsem se dozvěděl, že tam Arkadij Sucharevskij trávil poslední roky svého života. Koupil si domek se zahrádkou na pokraji města, voskové panoptikum složil na půdu a sám dělal nějakou dobu nočního hlídače. Sem tam ukazoval ty figuríny dětem, ale pak mu to nějaká komise zakázala, aby neznechodnoval jejich ideový profil. Arkadij Sucharevskij zemřel v šestapadesátém roce. Paní Sucharevská pak žila na hromádce s jedním čalouníkem, který chtěl panoptikum darovat okresnímu domu osvěty, avšak neuspěl. Čalouníka přejel v minulém roce autobus a paní Sucharevská se rozhodla, že ve městě, které ji připravilo o dva muže, nezůstane za nic na světě. Odstěhovala se k příbuzným k Humpolci a domek prodala manželům Birtanclovým. I s tím panoptikem na půdě!“

„A co ten Birtancl?“ zajímal se malíř. „Není to nějaký vykuk? Jaké má úmysly?“

„Je to hloupý člověk,“ tvrdil Hrůza, „který myslí jenom na králíky, špenát a na to, jak natřít plaňky v plotě. Koupil domek a panoptikum mu na půdě překáží. Nabízel ho řadě lidí za pár stovek, ale kdo ve Strašecí by

si nanosil domů voskové figuríny! Když se tam, Mistře, rozjedete a dáte mu tisícovku, bude v sedmém nebi!“

Tvář Jiřího Winklera se rozjasnila. Takhle perspektiva se mu zamlouvala. Sáhł do kapsy, vytáhl tři stokoruny a podal je Hrůzovi.

„Tady máte za dobrý tip,“ řekl, „a další tři dostanete, jestli se mi podaří koupit panoptikum za přijatelnou cenu.“

„Jako bych je už měl v kapse,“ liboval si Hrůza, „jenom tam jeďte hodně rychle, aby se tu historku o Sucharevském nedozvěděl nějaký jiný sběratel! Já samozřejmě budu mlčet, ale Nové Strašecí není na Kamčatce!“

„Pojeďu tam zítra,“ rozhodl se malíř, „mám sice nějaké jednání ve Svazu výtvarníků, ale to počká. Porad jsou tisíce, kdežto voskové panoptikum pouze jedno!“

Rozloučil se s panem Hrůzou a začal se připravovat na cestu.

Druhý den v časných hodinách dopoledne vyrazil malíř Jiří Winkler v čerstvě naleštěném hillmanu do Nového Strašecí. Sám byl pečlivě oblečen, hladce oholen, a jeho snahou bylo zapůsobit na pana Birtancla solidním dojmem. Ten totiž hraje v obchodě důležitou roli. Máme-li pocit, že před námi stojí vykutálený šizuňk, který se nás snaží vzít na hůl, neuzavíráme obchodní transakce překotně, natož pak s ochotou. A Jiří Winkler si přál, aby jednání s panem Birtanclem proběhlo hladce k všeobecné spokojenosti obou zúčastněných stran. V náprsní kapse měl připraveny čtyři tisíce, což byla suma, kterou byl ochoten za tuto nádhery vydat. Ale doufal, že ji porídí podstatně laciněji.

Do Nového Strašecí se dostal bez nehody a poměrně snadno se doptal na domek, který koupil pan Birtancl. Bylo to až na konci města a Winkler si uvědomil, že když Arkadij Sucharevskij zřizoval tuto poslední baštu, neoplýval už zřejmě penězi. Domek byl malý, skromný, rozhodně spíš chaloupka než vila.

V zahrádce se teď popelí noví majitelé. Pracovitý Birtancl nakládal do kolečka kameny, plechovky a jiné smetí, šestnáctiletá ryšavá dcera vyškubávala chomáče suché trávy a paní Birtanclová, ještě ryšavější, cosi okopávala motyčkou. Všichni tři zpozorněli, když před jejich domkem zastavil pěkný bourák a z něho se zvolna sunul muž státnického vzhledu.

„Bydlí zde pan Birtancl?“ zeptal se malíř tónem, jakým se obvykle ptáme na věci mnohem závažnější.

„To jsem já,“ vyskočil suchý mužík s neuvěřitelně mohutným předním chrupem. „Tohle je moje paní a dcera.“

Winkler se představil a šel přímo k věci. Přijel z Prahy, aby odkoupil voskové panoptikum, které kdysi patřilo Arkadiji Sucharevskému.

Pan Birtancl se zatvářil kysele. „Ale to jste přišel pozdě, pane,“ zamumlal. „To jste přišel moc pozdě!“

Malíř zbledl. „Vy už jste ho prodal?“ zeptal se zklamaně.

„Ale kdepak, prodal!“ mávl rukou mužík. „Snažil jsem se, copak o to, dal bych to všechno za tři čtyři stovky, jen abych to už měl z baráku a uvolnila se mi půda. Já totiž potřebuju půdu na seno pro králíky! Mám šestadvacet činčil a osmdesát českých strakáčů.“

„A co se tedy stalo s panoptikem?“ vyzvídal Winkler.

„Rozbil jsem ho,“ přiznal se pan Birtancl, „obleky jsem spálil v kotli a figury roztloukl palicí. Táhle v prádelně mám čtyři pytle vosku a sou- sed Bernášek říkal, že za ně můžu dostat i dvě stovky. To víte, pro člověka je každá koruna dobrá!“

Rysy na tváři Jiřího Winklera ztvrdly. Hleděl na příčinlivého mužíka s nenávistí a krajním opovržením. „Ty vandale!“ spílal mu v duchu. „Ty kazisvětě a slabomyslný králíkáři! Ty nekulturní hlodavče! Jak ses mohl opovážit vztáhnout ruku na Rasputina a umírajícího donského kozáka! To se v tobě nehnilo svědomí, ty dutá hlavo? Měli by tě nazvat králem vandalů, tupče!“

Ale pak v něm navršená slepá nenávist začala náhle ustupovat a zvolna se rodil nápad, který mohl znamenat velkolepou pomstu.

„To jste udělal velikou chybu, pane Birtancl,“ řekl jasným hlasem, aby to zaznamenaly i obě ženy. „Ano, velikou chybu! Voskové panoptikum Arkadije Sucharevského byl vzácný unikát značné ceny. Československá televize, z jejíhož pověření jsem k vám přijel, mě po- věřila, abych s vámi sjednal tento obchod. Mohl jsem vám nabídnout dva tisíce korun...“

„Dva tisíce za tu veteš?“ podivil se Birtancl a překvapeně kroutil hlavou.

„Dva tisíce za jednu figurínu!“ pravil důrazně malíř. „Pokud vím, bylo jich přesně čtyřicet. Počítali jsme s tím, že vám zaplatíme asi kolem osmdesáti tisíc. Ale teď už se, bohužel, nedá nic dělat! Na shledanou, pane Birtancl.“

Jiří Winkler nasedl do auta a pohlédl ještě jednou na zahrádku, kde se tři postavy změnilly v solné sloupy. Ale jenom na okamžik. Ryšavá dcera náhle hystericky vykřikla a začala se válet v záhoně špenátu. Paní Birtanclová popadla motyčku a začala její násadou zpracovávat manžela. Ten se dal na zběsilý útěk, ale choť s ohnivými vlasy mu byla ustavičně v patách.

Malíř Jiří Winkler ďábelsky nastartoval motor. Bylo zřejmé, že v Novém Strašecí vzal za své nejen Rasputin, ale také soulad rodiny Birtanclový.¹

¹ Vzhledem k tomu, že jde o skutečnou událost, zaměnili jsme jméno města.

Boj s mystikem

Pan Xaver Tichý byl vyzáblý muž pergamenového obličejce. Pohyboval se na svých pavoučích nohou neuvěřitelně tiše a zdálo se, že má v sobě cosi nadpozemského. Jeho oči horečně žhnuly, jako žhnou oči proroků a géniů. Přesto byl pan Xaver Tichý přesvědčeným materialistou a nic ho nedokázalo tak rozhněvat, jako tvrzení o existenci duše nebo nadpřirozených úkazů.

„Nesnáším mystiky,“ řekl mi důvěrně, když mi předtím nabídl hluboké plyšové křeslo, „nesnáším je tím spíš, že jsem sám vyrůstal v ovzduší naprostého tmářství. Byl jsem tím poznamenán jako morem. Spiritismus, černá magie, jasnovidectví, to vše mne obklopovalo a zraňovalo mou dětskou duši. Často jsem si připadal jako malá muška zmítající se v obrovské nestvůrné pavučině. Bludy, pověry, šílenství – tím jsem byl doslova odkojen. Vy si neumíte představit, jak mě to deprimovalo a jaké nárazy na mou dětskou duši to byly! Člověk, který vyrůstal v normálním prostředí, o tom nemůže mít ani ponětí.“

Odmlčel se a já jsem pochopil, že bych ho měl politovat.

„Ano, rozumím vám,“ řekl jsem, sleduje jeho roztékané pohledy do různých koutů místnosti. „Můj otec měl hokynářství na malém městě. Vyrůstal jsem v kvelbu mezi sladkokyselými okurkami a vím, jak to na mne působilo! Chtěl jsem být námořníkem, cestovatelem...“

„Sladkokyselé okurky a magie – to se vůbec nedá srovnat!“ tvrdil pan Xaver Tichý dýchavičným hlasem. „Spíš bych řekl, že taková zřejmá realita, jakou je hokynářský krámk, může na člověka působit velice kladně, ba přímo očistně, člověk stojí oběma nohama pevně na zemi a ví, na čem je. Ale u nás měli domovské právo upíři, strašidla a zhmotnělé duše. Lidé s mediálními sklony si u nás podávali dveře. Světově proslulé médium Francouzka Kesselová mi dokonce byla za kmotru. Ruský jasnovidce Uvalov mi k bířmování daroval samovar a později mi z Rigy poslal ikonu, která visí támhle na stěně.“

